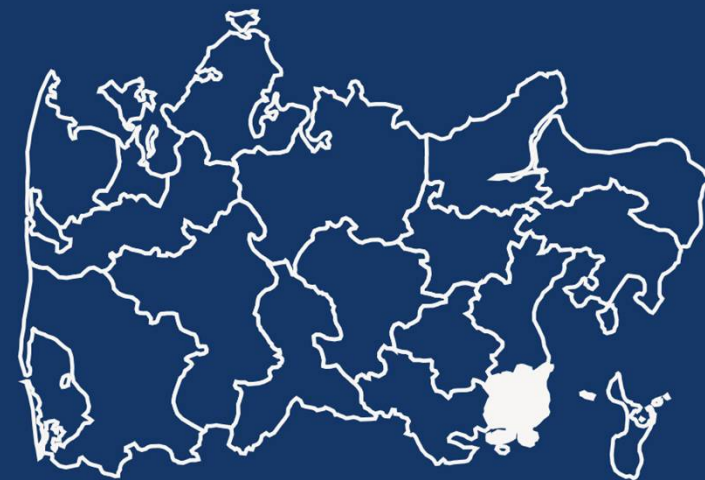

Erhvervsudvikling i Odder Kommune

Tendenser, specialisering, vækst og
erhvervsfremmeindsats

Maj 2022

Indhold

1. Forord og sammenfatning	4
2. Temaafsnit om kvalificeret arbejdskraft	8
3. Temaafsnit om megatrends	15
4. Beskæftigelse og specialisering	21
5. Iværksætteri og vækstvirksomheder	25
6. Udvikling i virksomhedsbestand og eksport	34
7. Profilanalyse – highlights	38

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

1 Forord og sammenfatning

Forord

Denne rapport er tredje udgave af kommune-rapporterne om erhvervsudvikling i Midtjylland¹ – rapporter der tager temperaturen på det lokale erhvervsliv i de 19 midtjyske kommuner.

Erhvervshus Midtjylland har, som et af flere fokuspunkter, til formål at fremme og påpege midtjyske vækstdrivere og styrkepositioner, samt modvirke udviklingsbarrierer.

Kommunerapporterne skal ses som et led i dette arbejde, da de skal danne grundlag for en stærk, aktiv og faktabaseret erhvervsfremmeindsats lokalt og regionalt, der understøtter de mange forskellige potentialer og styrker, som Midtjylland besidder.

Ydermere er det hensigten, at kommunerapporterne skal kunne bruges af kommunerne til at identificere det behov og potentiale, som det lokale erhvervsliv besidder. Endvidere er det hensigten at bidrage til at målrette den lokale erhvervsfremmeindsats og brugen af erhvervshusets specialiserede ydelser inden for virksomhedsdrift og udvikling.

Virksomheder står aktuelt overfor udfordringer grundet rekordlav ledighed og dermed et svækket rekrutteringsgrundlag. Med lokalt udarbejdede bidrag og statistik giver kommunerapporterne bl.a. et indblik i disse rekrutteringsudfordringer, samt de initiativer, der er igangsat med henblik på at understøtte det lokale erhvervslivs adgang til arbejdskraft. Formålet er at bidrage til et styrket vidensgrundlag til brug for eventuelle nye lokale initiativer.

Megatrends, herunder grøn omstilling og digitalisering, påvirker i stigende grad erhvervslivet, og flere virksomheder responderer på disse megatrends ved at inkorporere dem i deres strategier. Med udgangspunkt i lokale bidrag samt statistik giver kommunerapporterne indblik i de udfordringer og muligheder, der er forbundet med grøn omstilling og

digitalisering. Det er formålet, at denne viden kan understøtte den fortsatte udvikling.

Vi er taknemmelige for kommunernes bidrag, da dette skaber grundlag for inspiration og videndeling på tværs af kommunerne, og potentielt også udvikling af nye erhvervsstrategier, initiativer og partnerskaber til gavn for det lokale erhvervsliv.

Tværkommunalt samarbejde samt et tæt samarbejde mellem kommunerne, den lokale erhvervsservice og erhvervshuset med henblik på at styrke erhvervsfremmeindsatsen er vigtigt. Kommunerapporten skal i den henseende være facilitator for yderligere samarbejde, da den giver indblik i det lokale og tværkommunale potentiale og aktuelle udfordringer.

Gennem rapporten sammenlignes udviklingen i Odder Kommune med hele Region Midtjylland, resten af landet og en gruppe af sammenligningskommuner. De sidste udgøres af andre fem kommuner i regionen (Syddjurs Kommune, Favrskov Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brandø Kommune og Hedensted Kommune).

God læselyst
Bestyrelsesformand Ib Lauritsen
Direktør Erik Krarup

¹ 2020 & 2021

Sammenfatning — erhvervspræstationer

Erhvervsmålingen viser at Odder Kommune har oplevet en positiv erhvervsudvikling på en række områder de senere år.

Den private jobskabelse er steget væsentligt hurtigere end i sammenlignelige kommuner og resten af regionen. Samtidig er antallet af virksomheder vokset i perioden 2015 til 2020. En udvikling, der især dækker over en voksende nettotilflytning af virksomheder de seneste år.

Der er dog også områder, hvor Odder Kommune klarer sig mindre godt. Det gælder eksempelvis andelen af vækstvirksomheder og iværksættere (etableringsraten), hvor Odder Kommune ligger lavere end sammenligningskommunerne og resten af regionen. Målt på andelen af eksportvirksomheder og eksportværdien ligger Odder Kommune også lavere end Region Midtjylland og landsgennemsnittet.

Resultaterne skal ses i lyset af, at lokalt orienterede erhverv som fx detailhandel og undervisning dominerer erhvervsstrukturen i Odder Kommune.

Udvalgte resultater fra analysen

Den private beskæftigelse i Odder Kommune er steget med næsten 15 pct. i perioden 2015 til 2020. I resten af regionen er stigningen ni pct.

Etableringsraten (andelen af nye virksomheder i forhold til den samlede virksomhedsbestand) i Odder Kommune var i 2020 4,6 pct. – hvilket er under regionsgennemsnittet på 5,7 pct.

Der flyttede i 2021 98 virksomheder til Odder Kommune, mens der fraflyttede 59 virksomheder. Nettotilflytningen af virksomheder siden 2016 er 140 virksomheder.

Den samlede virksomhedsbestand i Odder Kommune er steget fra 1.155 i 2015 til 1.285 i 2020.

Andelen af vækstvirksomheder var i 2020 7,1 pct. i Odder Kommune mod 7,5 pct. i regionen som helhed. Andelen har siden 2015 ligget under gennemsnittet i sammenligningskommunerne.

Andelen af eksportvirksomheder ligger med 16 pct. under gennemsnittet i både sammenligningskommuner (19 pct.) og resten af regionen (21 pct.). Eksportværdien blandt de eksporterende virksomheder har ligget nogenlunde stabilt på ca. 1 mia. kr. siden 2015.

Sammenfatning — erhvervsstruktur

I Odder Kommune er erhvervsstrukturen domineret af en række lokalt orienterede erhverv, som detailhandel, bygge og anlæg og undervisning.

Omvendt tegner de eksporterende erhverv sig for en mindre del af beskæftigelsen i Odder Kommune. Det kommer blandt andet til udtryk ved, at det kun er klyngen produktionsindustri, maskiner og robotter, der både har høj beskæftigelse og høj jobvækst i Odder Kommune.

Når det gælder udviklingen på brancheniveau har operationel service (rejsebureauer, rengøring, vikarbureauer, etc.) samt private velfærdsinstitutioner oplevet en markant vækst siden 2015. Omvendt er beskæftigelsen gået tilbage inden for detailhandel, primære erhverv samt rådgivning, forskning og udvikling.

Udvalgte resultater fra analysen

De tre største brancher – målt på beskæftigelse – i Odder Kommune er detailhandel, bygge og anlæg og undervisning. Tilsammen beskæftiger de tre brancher ca. 1.600 årsværk.

Odder Kommune har en stærk specialisering inden for branchen metalindustri. Med en specialisering på 1,9 fylder denne branche næsten dobbelt så meget som i resten af landet.

Der er også betydelig vækst inden for flere servicebrancher. Operationel service (rejsebureauer, rengøring, vikarbureauer, mv.) har haft en vækst på 95 pct. i perioden 2015-20.

Når vi kigger på de nationale klynger, er produktionsindustri, maskiner og robotter med en specialiseringsgrad på 1,2, den mest specialiserede klynge i Odder Kommune. Det betyder, at området fylder 20 pct. mere end i resten af landet.

I forhold til de nationale klynger har Odder Kommune oplevet størst vækst inden for produktionsindustri, maskiner og robotter. Der er i denne klynge skabt ca. 230 fuldtidsjobs siden 2015.

Sammenfatning — særtemaer

Rapporten ser i to temaafsnit nærmere på adgangen til kvalificeret arbejdskraft og de to helt centrale megatrends – grøn omstilling og digitalisering.

Arbejdsstyrken i Odder Kommune er karakteriseret ved mange faglærte. Omvendt er der lidt færre med en lang videregående uddannelse sammenlignet med hele landet.

En forholdsvis lav andel af virksomhederne i Odder Kommune har oplevet forgæves rekrutteringer, når der sammenlignes med resten af regionen og landet.

I forhold til den grønne omstilling klarer Odder Kommune sig godt på de tilgængelige indikatorer. Det gælder både industriens energiforbrug og kommunens samlede CO₂-udledning, som er lavere end regions- og landsgennemsnittet.

De tilgængelige data peger også i retning af, at virksomhederne i Odder Kommune ligger godt i forhold til digital transformation – både når det gælder udviklingen i it-beskæftigelsen og deltagelse i erhvervsfremmeprogrammer.

Udvalgte resultater fra analysen

38 pct. af arbejdsstyrken i Odder Kommune er faglærte – mod ca. 33 pct. i regionen. 37 pct. har en videregående uddannelse – mod 38 pct. i hele regionen.

Ca. 10 pct. af arbejdsstyrken i Odder Kommune deltog i efter- og videreuddannelse. Det svarer til regionsgennemsnittet.

22 pct. af virksomhederne i Odder Kommune oplevede forgæves rekruttering i 2020 – mod 33 pct. i resten af regionen. Antallet af jobopslag er dog steget fra 2020 til 2021.

Industriens energiforbrug har ligget nogenlunde konstant i perioden 2014 til 2020 og er markant lavere end i resten af regionen og resten af landet. Den samlede CO₂-udledning pr. indbygger i Odder Kommune er faldet med 26 pct. siden 2015 og er lavere end i resten af landet.

I perioden 2019 til 2021 havde virksomheder fra Odder Kommune 43 deltagelser i SMV:Digital pr. 1.000 virksomheder. Landsgennemsnittet var 22 deltagelser pr. 1.000 virksomheder.

Odder Kommune har iværksat en række initiativer og indsatser, der har til formål at imødegå udfordringer knyttet til mangel på arbejdskraft samt digitalisering og grøn omstilling i virksomhederne.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2 Temaafsnit om kvalificeret arbejdskraft

Dette temaafsnit handler om virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft.

De første sider viser arbejdskraftens fordeling på uddannelsesniveauer, samt hvor mange der deltager i efter- og videreuddannelse. Derudover vises, hvor meget udenlandsk arbejdskraft vægter i den private beskæftigelse.

Derefter vises data for forgæves rekruttering og udviklingen i antallet af opslåede stillinger, der giver en indikation af virksomhedernes udfordringer med at skaffe arbejdskraft.

Til sidst opsummeres kommunens egen vurdering af, hvor der især er rekrutteringsudfordringer i erhvervslivet, og hvad der gøres lokalt i kommunen for at imødegå udfordringerne.

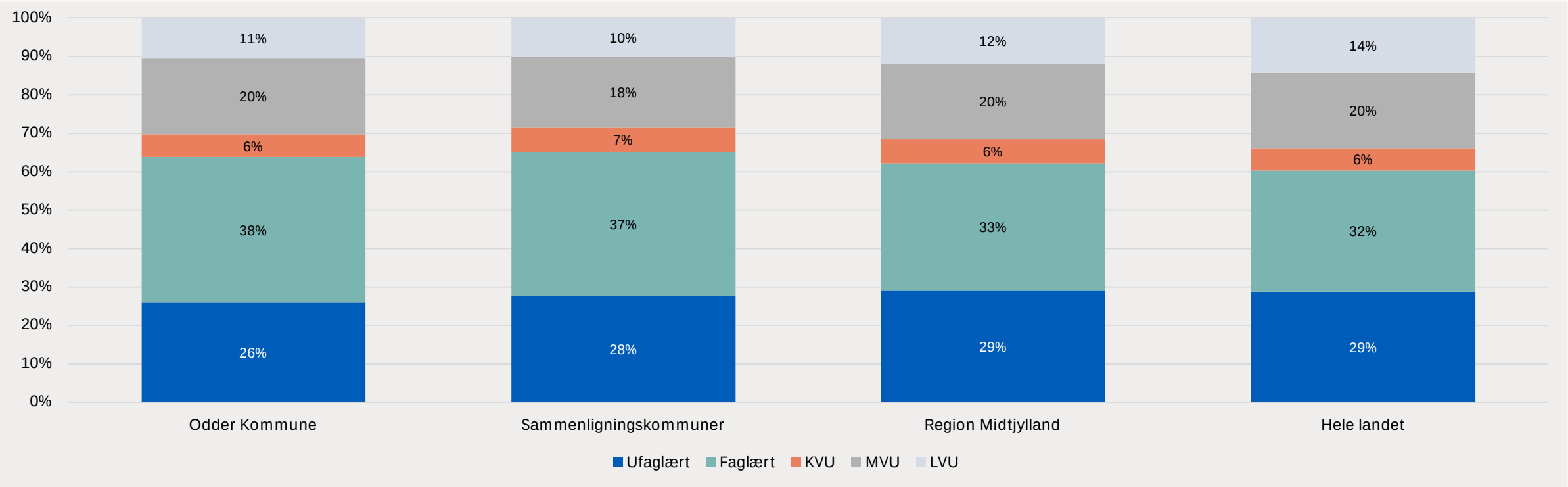
Lidt højere uddannelsesniveau end i sammenligningskommunerne

Arbejdsstyrkens kompetenceniveau og sammensætning er en vigtig rammebetingelse for det lokale erhvervsliv og har betydning for, hvilke erhverv og virksomheder en kommune kan tiltrække. Figuren nedenfor viser arbejdsstyrken fordelt på uddannelsesniveauer i Odder Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Figuren viser, at arbejdsstyrkens uddannelsesniveau i Odder Kommune kun afviger lidt fra det regionale gennemsnit og landsgennemsnittet. Odder Kommune har dog en højere andel faglærte – 38 pct. – mod en tredjedel i hele Region Midtjylland og resten af landet. Når det gælder personer med en videregående uddannelse, har Odder Kommune samme andel med en kort og mellemlang videregående uddannelse (KVU og MVU) og til gengæld lidt færre med en lang videregående uddannelse, når der sammenlignes med resten af landet.

I forhold til sammenligningskommunerne tegner der sig et billede af et lidt højere uddannelsesniveau i Odder Kommune. Samlet har 37 pct. en videregående uddannelse i Odder Kommune mod 35 pct. i sammenligningskommunerne.

Figur 2.1. Fordeling af arbejdsstyrken efter uddannelsesniveau, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Personer med uoplyst uddannelse indgår ikke i opgørelsen. KVU=kortere videregående uddannelser; MVU=mellemlange videregående uddannelser; LVU=længerevarende videregående uddannelser.
Sammenligningskommuner omfatter: Syddjurs Kommune, Favrskov Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune & Hedensted Kommune.

Fald i efteruddannelsesaktiviteterne under coronakrisen

Nye kvalifikationer erhverves ikke alene gennem formelle uddannelser, men også via løbende opkvalificering. Tabellen nedenfor viser hvor stor en del af arbejdsstyrken, der er blevet opkvalificeret gennem voksen- og efteruddannelse (VEU) i to forskellige perioder.

I 2015 til 2017 lå deltagelsesgraden i VEU i Odder Kommune på 11,6 pct. og dermed lidt under niveauet i sammenligningskommunerne og regionen som helhed. Andelen, der har deltaget i VEU, faldt herefter betydeligt i både Odder Kommune og resten af landet i 2018 til 2020.

Forklaringen er formentlig en kombination af nedlukninger under coronakrisen (også på erhvervsskoler) i 2020 og højkonjunktur i 2018 til 2019, der kan afholde virksomheder fra at investere i efteruddannelse.

Tabel 2.1. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2015-20

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2015-17	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2018-20
Odder Kommune	11,6%	10,4%
Sammenligningskommuner	11,9%	10,0%
Region Midtjylland	12,0%	10,1%
Hele landet	11,7%	9,8%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

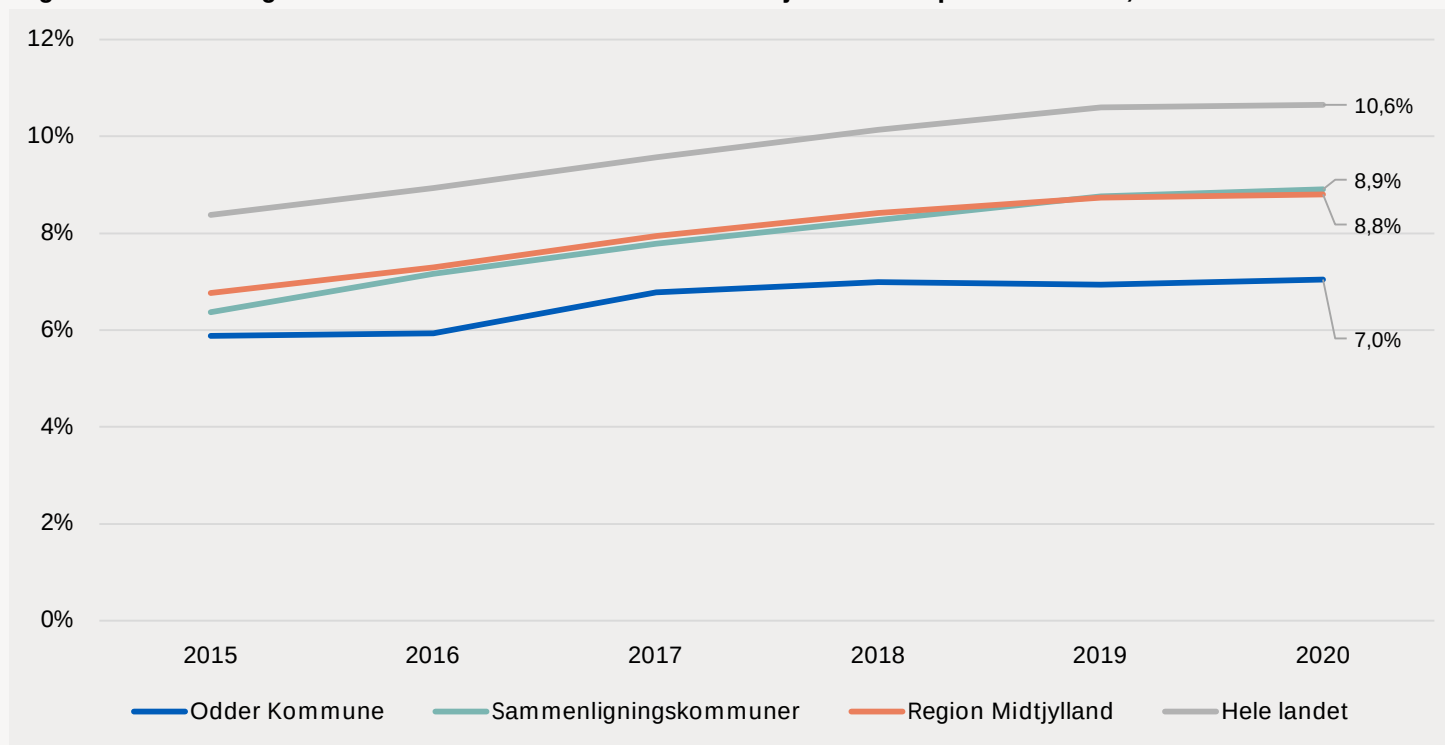
Færre udenlandske medarbejdere end i resten af regionen

Adgangen til udenlandsk arbejdskraft er vigtig for mange virksomheders mulighed for at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Samtidig kan udenlandsk arbejdskraft bidrage med supplerende kompetencer og viden om udenlandske markeder, der kan styrke virksomhedernes udviklingsmuligheder.

Andelen af udenlandske medarbejdere i erhvervslivet er over de senere år steget både på landsplan og i regionen. Det gælder også i Odder Kommune, hvor væksten dog har været en smule lavere end i sammenligningskommunerne set over hele perioden 2015 til 2020. Andelen på 7,0 pct. (2020) er derfor fortsat lavere end i både sammenligningskommunerne og resten af regionen. Det fremgår også, at der i hele perioden har været en smule længere mellem den udenlandske arbejdskraft i Region Midtjylland end landsgennemsnittet. Det skal i den sammenhæng nævnes, at især græsekommuner (hovedstadskommuner og Tønder Kommune i Syddanmark) har en høj andel af udenlandsk arbejdskraft.

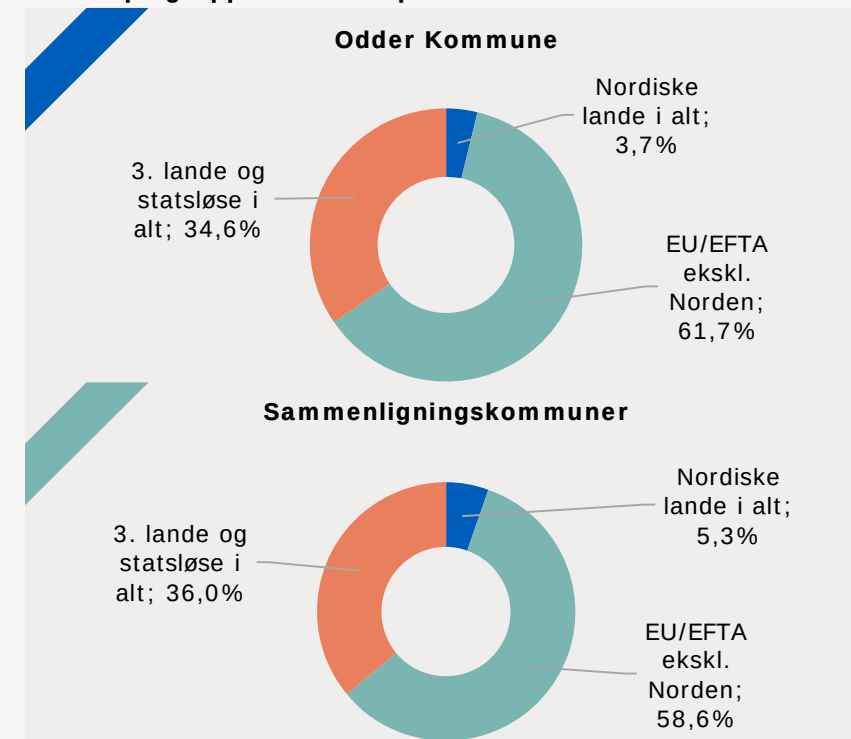
Når det gælder sammensætningen af den udenlandske arbejdskraft i Odder Kommune, kommer mere end 60 pct. fra EU- og EFTA-lande (ekskl. Norden), Figur 2.3.

Figur 2.2. Udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: EFTA er den Europæiske Frihandelssammenslutning og består af Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz.

Figur 2.3. Fuldtidsbeskæftigede udenlandske statsborgere fordelt på grupper af lande pr. 4. kvartal 2021

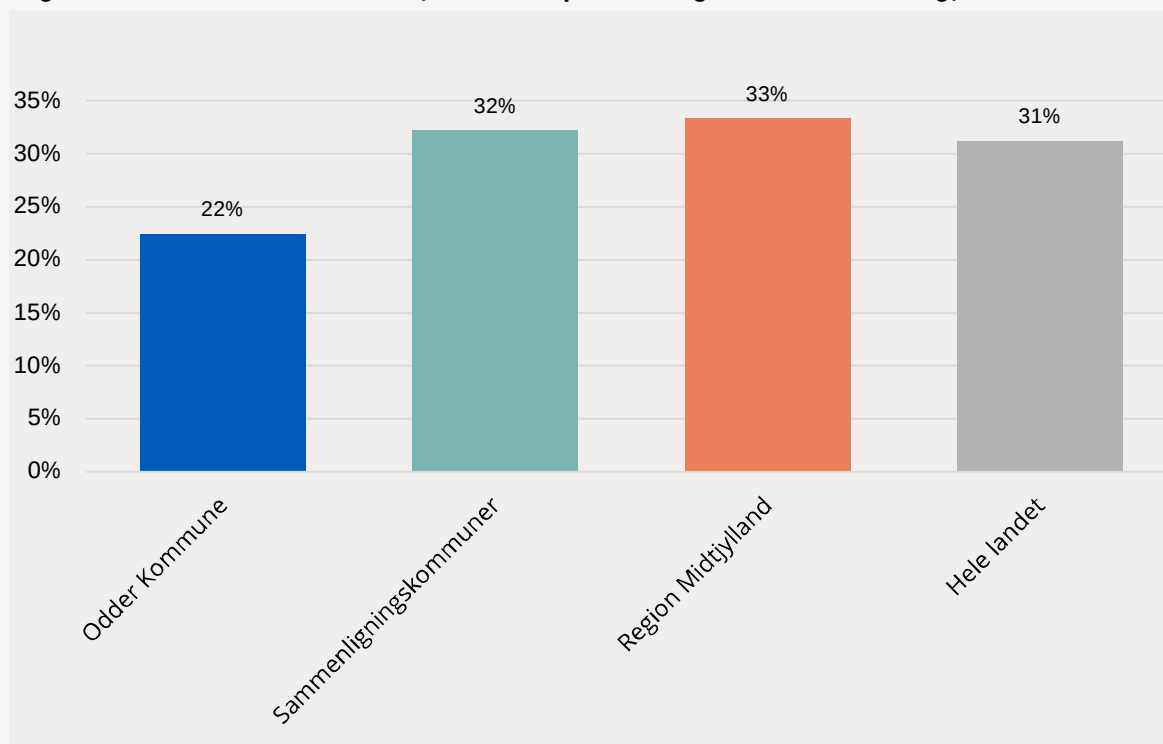
Færre virksomheder oplever forgæves rekruttering end i resten af regionen

Det er afgørende for virksomhedernes vækstmuligheder, at de kan få adgang til den arbejdskraft, de har brug for. Over hele landet har der i de seneste år kunnet konstateres mangel på visse typer af arbejdskraft og stigende rekrutteringsudfordringer i virksomhederne.

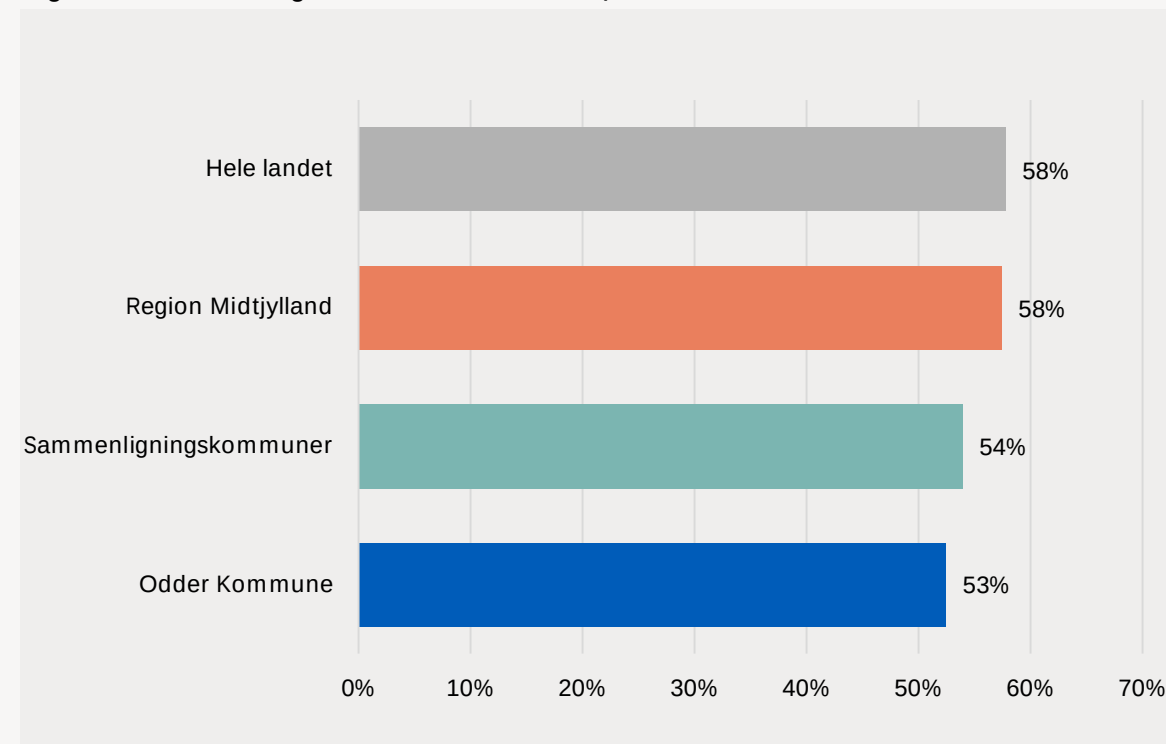
En indikator for virksomhedernes adgang til arbejdskraft er hvor mange virksomheder, der har ubesatte stillinger. Det vil sige, om virksomheder oplever forgæves rekruttering. Dansk Industri har i 2021 gennemført en undersøgelse, der viser, at 22 pct. af virksomhederne i Odder Kommune oplevede forgæves rekruttering i 2020, som det fremgår af Figur 2.4. For hele regionen var andelen 33 pct., mens den på landsplan var 31 pct.

Adgangen til arbejdskraft er også knyttet til befolkningens aldersfordeling og arbejdsstyrkens størrelse. Figuren til højre viser andelen af indbyggere i alderen 20-64 år, der er den aldersgruppe, hvor arbejdsudbuddet er størst. Som det fremgår, er denne andel lidt lavere i Odder Kommune og sammenligningskommunerne end i resten af regionen. I kombination med den betydelige vækst i den private beskæftigelse (se afsnit 4), kan dette være en indikation af, at virksomhederne kan komme til at opleve stigende rekrutteringsudfordringer.

Figur 2.4. Andel virksomheder, der har oplevet forgæves rekruttering, 2020

Figur 2.5. Andel borgere i alderen 20-64 år, 2020

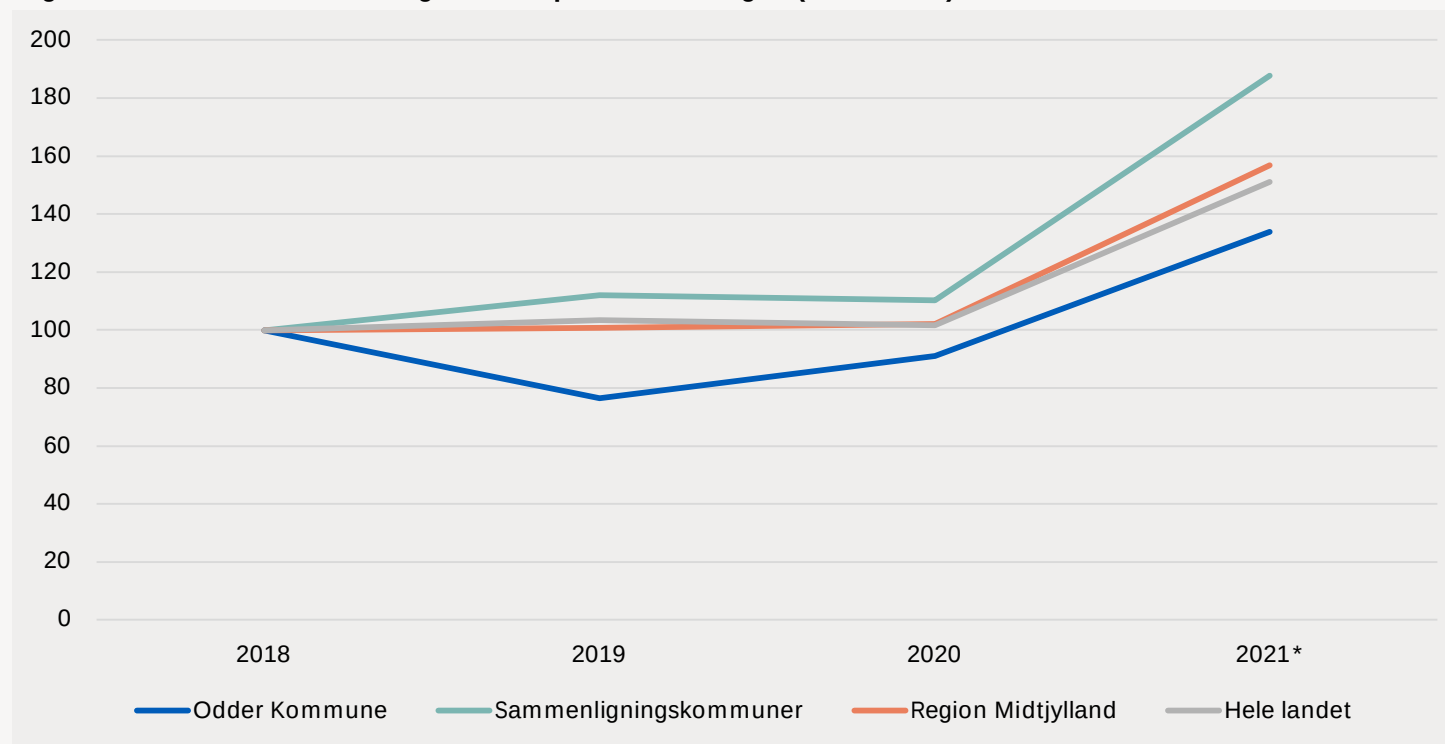
Vækst i antallet af opslåede stillinger i Odder Kommune

En indikator for presset på det lokale arbejdsmarked er udviklingen i omfanget af jobopslag, der afspejler efterspørgslen på arbejdskraft. Figuren til venstre viser udviklingen i opslåede stillinger siden 2018 i Odder Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

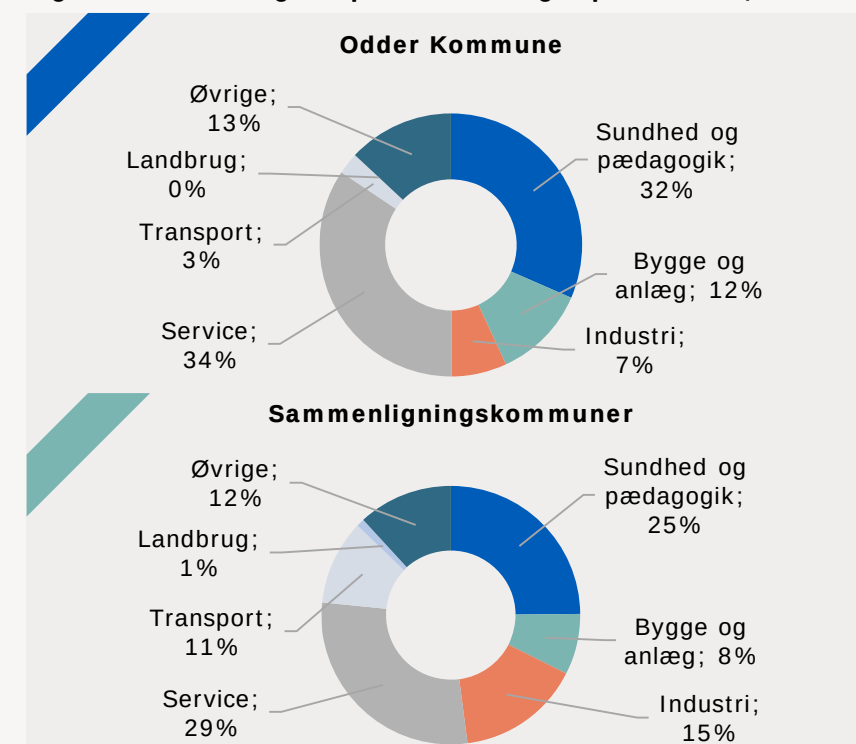
Det fremgår, at der efter et fald i 2019 har været en stigning i antallet af opslåede stillinger i Odder Kommune i 2020 og 2021. Dog har stigningen de seneste år ikke været lige så markant i Odder Kommune som i hele regionen og på landsplan. Den generelle stigning i antallet af opslåede stillinger kan være udtryk for et stærkt stigende aktivitetsniveau, og det kan således bestemt ikke udelukkes, at der også har været en stigning i omfanget af forgæves rekrutteringer det seneste år (se figuren på foregående side).

Figuren til højre viser fordelingen af de opslåede stillinger på hovedsektorer. Som det fremgår, har der i 2021 i Odder Kommune især været mange jobopslag inden for servicesektoren samt sundhed og pædagogik.

Figur 2.6. Indekseret udvikling i antal opslåede stillinger (2018=100)

Figur 2.7. Fordeling af opslåede stillinger på sektorer, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra jobindsats.dk.

Note: Inddelingen på sektorer i figuren til højre er baseret på en gruppering af erhvervsgrupperingen under jobindeks.dk. Antallet af stillinger på årsbasis er summeret på måneder. I 2021 går data kun frem til og med november. I antallet af opslåede stillinger indgår også deltidsansatte og vikarer.

Erhvervsrettede tiltag for at styrke virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft i Odder Kommune

I. Adgang til arbejdskraft i Odder Kommune

Odder Kommune har fra 2016 til 2021 oplevet en jobvækst i den private sektor på over 10 pct. Samtidig oplever vi en meget lav ledighed, som i slutningen af 2021 var helt nede på 1,9 pct. Jobvæksten og den lave ledighed bevirker, at virksomhederne i Odder Kommune over de seneste år har haft vanskeligt ved at finde tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft.

Odder Kommune oplever, at efterspørgslen på kvalificeret arbejdskraft breder sig over mange forskellige brancher og på mange niveauer. Der er en tendens til, at det især er faglært arbejdskraft, der er mangel på. Det gælder bl.a. inden for byggeri og bygningshåndværk, jern- og metalområdet, restauranter m.v.

Enkelte virksomheder efterspørger også højtuddannede specialister, mens forholdsvis mange virksomheder på tværs af brancherne også efterspørger ufaglært arbejdskraft.

Det er vanskeligt at vurdere, i hvilket omfang usikkerhed om de globale konjunkturer, stigende energi-, transport- og råvarepriser samt problemer med leverance af råvarer, udstyr og komponenter m.v. kommer til at påvirke beskæftigelsen. Aktuelt har usikkerheden dog ikke vist synlig nedgang i efterspørgslen på kvalificeret arbejdskraft.

Som i de fleste andre kommuner er der desuden stor efterspørgsel efter personale til mange offentlige funktioner – særligt inden for pleje- og sundhedsområdet. Demografien gør, at kommunen med sikkerhed ved, at den udfordring vil være voksende i de kommende år, hvis ikke der kan findes nye løsninger.

II. Lokale initiativer og indsatser med henblik på at imødekomme rekrutteringsudfordringer

Der er i Odder Kommunes Erhvervsstrategi 2019–2025 blandt andet rettet fokus på at skabe et arbejdsmarked i balance, herunder være med til at sikre, at erhvervslivet har den arbejdskraft, der er behov for.

Bl.a. i lyset heraf er der igangsat initiativer for at tiltrække arbejdskraft – og flere er på vej.

Odder Kommune har gennem længere tid oplevet en meget stor tilflytning. Blandt tilflytterne er der mange velkvalificerede borgere, som pendler ud af kommunen. Antallet af udpendlere svarer næsten til det samlede antal ansatte i Odder Kommunes private sektor og udgør således et stort potentiale, hvis man kan lykkes med at synliggøre de lokale jobmuligheder.

Indsatsen er derfor først og fremmest rettet mod den store andel af arbejdsstyrken, der pendler ud af kommunen.

Jobportal der skal nedbringe udpendling

For at synliggøre stillingsopslag i de lokale virksomheder har UdviklingOdder oprettet en lokal jobportal jobiodder.dk. Portalen markedsføres på pyloner ved indfaldsvejene, med avisannoncer og på sociale medier.

Portalen bruges flittigt af både private og offentlige virksomheder og har pæne, stigende besøgstal.

Åben Virksomheds-arrangement

For at vise, hvad der sker bag facaderne i virksomhederne, blev der i efteråret 2019 gennemført et Åben Virksomheds-arrangement, hvor virksomhederne inviterede byens borgere indenfor. Arrangementet blev markedsført bredt gennem avis med profiler af virksomhederne og på sociale medier. Markedsføringen bidrog således også til markedsføring af de deltagende virksomheder. Arrangementet var en stor succes og skulle efter planen have været gentaget i 2020. Grundet coronapandemien har det ikke kunnet lade sig gøre, men der arbejdes på at gennemføre et nyt Åben Virksomheds-arrangement i september 2022.

Hjælp til markedsføring af lokale virksomheder

UdviklingOdder har afholdt et arrangement om employer branding for at skærpe opmærksomheden og hjælpe virksomhederne til at gøre sig synlige og attraktive for kommende medarbejdere.

Rekruttering af udenlandsk arbejdskraft

UdviklingOdder formidler derudover tilbud om rekruttering af udenlandsk arbejdskraft, men der er ikke kritisk masse til at lave egne aktiviteter.

Dialogmøder der bidrager til løsninger og motiverer til nye initiativer

Odder Kommune, Jobcenter Odder og UdviklingOdder har desuden afholdt dialogmøder med en række virksomheder for at drøfte mulige løsninger på den fælles udfordring med at tiltrække kvalificeret arbejdskraft. Beslutningen om at lave et nyt Åben Virksomheds-arrangement udsprang af dette møde, og der vil i den kommende tid blive arbejdet med andre af de ideer, der blev drøftet på mødet.

3 Temaafsnit om megatrends

Det andet temaafsnit i dette års kommunerapporter sætter fokus på de megatrends, der især præger erhvervsudviklingen i disse år – nemlig grøn omstilling og digitalisering.

Der er desværre endnu ikke data og indikatorer, der gør det muligt at følge udviklingen i den digitale transformation og grønne omstilling i erhvervslivet på tværs af kommuner.

Men afsnittet viser nøgleindikatorer for CO₂-udledning, energiforbrug og digitale kompetencer. Herudover vises data for virksomhedernes deltagelse i SMV:Digital.

Til sidst giver afsnittet et overblik over initiativer i kommunen, der understøtter henholdsvis digitalisering og grøn omstilling.

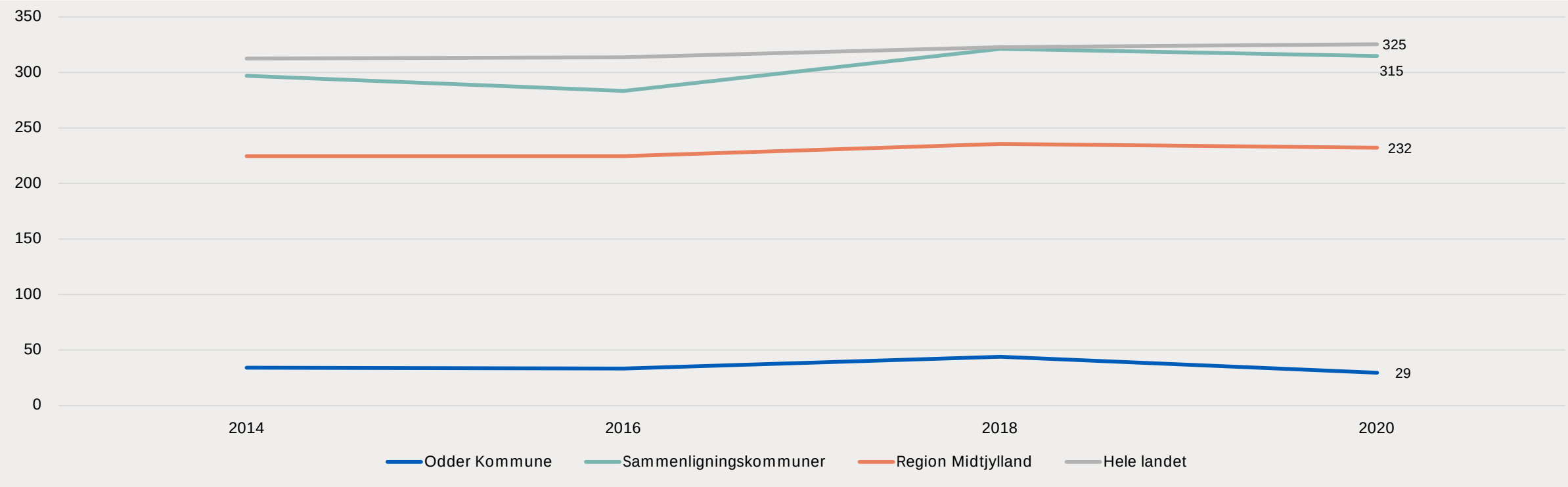
Stabilt energiforbrug industrien i Odder Kommune

Et af de områder, hvor der er sammenlignelige data på kommunalt niveau relateret til den grønne omstilling, er industriens energiforbrug, som i mange midtjyske kommuner udgør en væsentlig del af det samlede CO₂-aftryk. På dette område er der dog betydelige forskelle på tværs af kommuner, der bl.a. kan hænge sammen med forskelle i branchestrukturen.

Industrivirksomhederne i Odder Kommune har de senere år haft et relativt lavt og stabilt energiforbrug pr. medarbejder, som det fremgår af Figur 3.1. Efter en lille stigning i 2018, faldt energiforbruget pr. medarbejder frem mod 2020. I 2020 svarede energiforbruget pr. medarbejder i industrien i Odder Kommune til en 1/8 af det regionale gennemsnit.

Det fremgår også af figuren, at energiforbruget pr. medarbejder over hele perioden har været forholdsvis konstant i både sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Figur 3.1. Udviklingen i industriens energiforbrug (målt i 1.000 gigajoule pr. beskæftiget), 2014-20

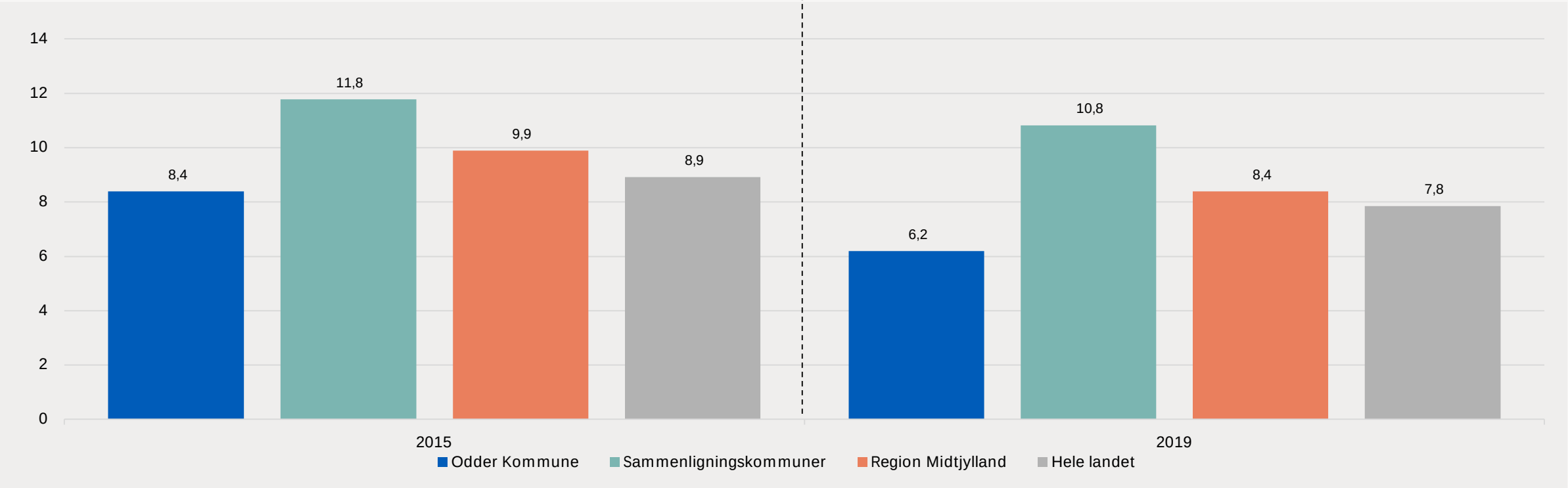
Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Energistyrelsen.
Sammenligningskommuner omfatter: Syddjurs Kommune, Favrskov Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune & Hedensted Kommune.

Fald i CO2-udledning pr. indbygger

I mange kommuner er der stor opmærksomhed på udviklingen i den samlede CO2-udledning, og en række kommuner har opstillet mål om CO2-neutralitet inden for en årrække. Figuren nedenfor viser CO2-udledningen pr. indbygger i 2015 og 2019 i kommunen, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Det fremgår, at Odder Kommune har en lavere CO2-udledning pr. indbygger end sammenligningskommunerne, regionen som helhed og hele landet. Samtidig er der sket et betydeligt fald i udledningen pr. indbygger på 26 pct. i Odder Kommune. I Region Midtjylland er faldet noget mindre, idet udledningen er faldet fra 9,9 tons pr. indbygger til 8,4 tons pr. indbygger – svarende til 15 pct. Det bekræfter billedet fra forrige side om, at Odder Kommune og virksomhederne i Odder har et relativt lavt klimaaftryk.

Figur 3.2. CO2-udledning tons pr. indbygger, 2015 og 2019

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Energistyrelsen.

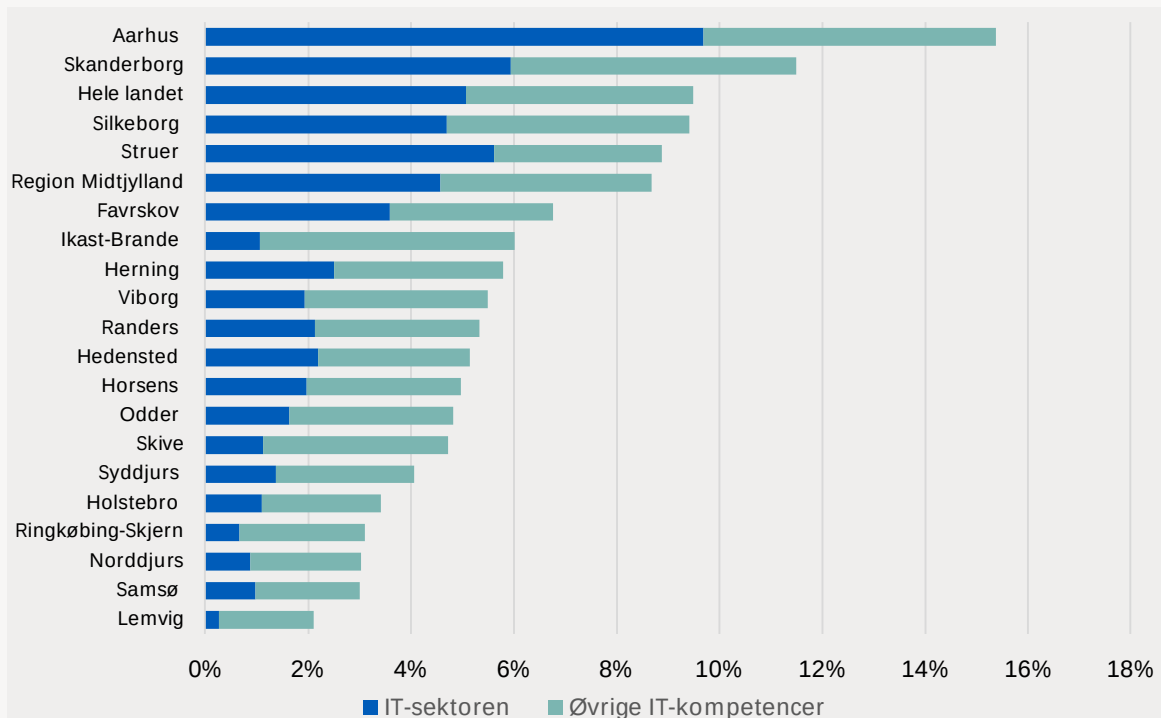
Betydelig vækst i it-beskæftigelsen i Odder Kommune

En vigtig indikator for erhvervslivets evne til digital transformation er it-beskæftigelsen. Det vil sige antallet af personer, der arbejder med drift og udvikling inden for it. It-arbejdsmarkedet kan inddeles i personer ansat i it-sektoren samt personer i andre brancher, der har en it-uddannelse eller er ansat i en it-stilling (øvrige it-kompetencer). Som det fremgår af Figur 3.3, er it-beskæftigelsen klart størst i Aarhus Kommune efterfulgt af Skanderborg Kommune.

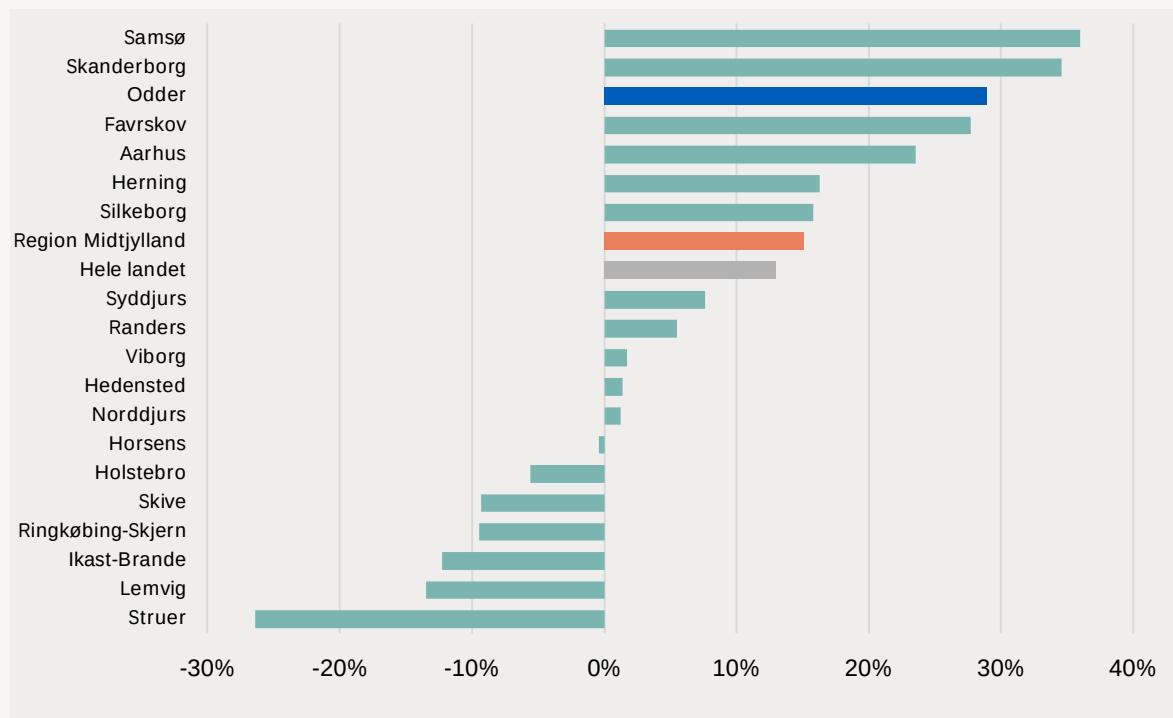
Odder Kommune ligger nummer 12 blandt de midtjyske kommuner målt på it-beskæftigelsens andel af den samlede beskæftigelse. Samlet udgør it-beskæftigelsen ca. fem pct. af den samlede private beskæftigelse i Odder Kommune.

Figuren til højre viser, at mange kommuner har haft vækst i it-beskæftigelsen. Det gælder også Odder Kommune, hvor antallet af it-jobs er steget med 29 pct. i perioden 2015 til 2020. For regionen som helhed har væksten været på 15 pct.

Figur 3.3. It-beskæftigelse opdelt efter kommune, 2020

Figur 3.4. Udvikling i beskæftigelsen på it-arbejdsmarkedet, 2015-20

Mange deltagelser i SMV:Digital-projekter blandt virksomheder i Odder Kommune

En indikator for den digitale transformation i virksomhederne er deltagelsen i nationale programmer, der yder tilskud til it-udvikling. Det største og bredest forankrede program i Danmark er SMV:Digital. Gennem SMV:Digital kan SMVer med 2-249 ansatte søge om tilskudsvouchers, hvor et rådgivningsforløb bliver skræddersyet ud fra virksomhedens udviklingsprojekt.

I perioden 2019 til 2021 deltog 933 virksomheder i Region Midtjylland i SMV:Digital-projekter, svarende til 35 pct. af alle forløb på landsplan. Tabellen nedenfor viser fordelingen af de 933 virksomheder på kommuner og samtidig antal deltagelser pr. 1.000 virksomheder i målgruppen.

Det fremgår, at Odder Kommune havde 43 deltagelser pr. 1.000 virksomheder, hvilket er lidt over regionsgennemsnittet. Tabellen viser også, at antallet af deltagelser pr. 1.000 virksomheder er klart større i Region Midtjylland end i resten af landet.

Tabel 3.1. Deltagelser i SMV:Digital, 2019-21

Kommuner	Antal deltagere	Deltagelse per 1.000 virksomheder i målgruppen
Aarhus	282	44
Silkeborg	86	50
Hedensted	67	68
Randers	61	34
Herning	61	30
Skanderborg	58	51
Viborg	51	27
Horsens	49	29
Favrskov	45	52
Holstebro	43	34
Ringkøbing-Skjern	41	29
Ikast-Brande	39	44
Struer	29	73
Skive	22	23
Odder	17	43
Norddjurs	15	20
Lemvig	12	22
Syddjurs	9	11
Region Midtjylland	993	38
Øvrige regioner	1.879	22

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Erhvervsstyrelsen
Note: Samsø Kommune indgår ikke i statistikken, da der ikke er nok deltagere. De enkelte kommuner kan derfor ikke summeres til totalen for Region Midtjylland. Antallet af virksomheder i målgruppen er opgjort som antallet af virksomheder med to eller flere medarbejdere.

Initiativer og tiltag i Odder Kommune til at understøtte digitalisering og grøn omstilling

I. Potentiale og udfordringer forbundet den grønne omstilling og digitalisering i Odder Kommune

Mange virksomheder arbejder med effektiviseringer og grøn omstilling via digitalisering. Det gælder både virksomheder, som er født digitale – eksempelvis webshops – og mere traditionelle handels-, service- eller produktionsvirksomheder.

Der arbejdes i mange virksomheder med andre elementer i en grøn omstilling. En stor del af virksomhederne har lavet energieffektiviseringer under forskellige former, og mange arbejder med forskellige former for genanvendelse af restprodukter og affald.

Antallet af virksomheder, som systematisk og eksplicit arbejder med verdensmålene eller grønne forretningsmodeller, som kan være med til at brede indsatsen yderligere ud og sikre større målbarhed, er dog mere begrænset.

Det forventes, at monitorering og dokumentation bliver et af de næste skridt, som en del af virksomhederne skal have inspiration og hjælp til.

En af udfordringerne over de seneste par år har i øvrigt været konjunkturerne med stor travlhed og mangel på arbejdskraft. Det har betydet, at mange virksomheder har været nødt til først og fremmest at fokusere på driften og derfor ikke har haft tid og ressourcer til eksplicit at arbejde med grøn omstilling.

Iværksætteriets arbejde med grøn omstilling og digitalisering

Der er enkelte lokale iværksættere, der baserer deres virksomhed på digitale eller særlige bæredygtige løsninger eller produkter.

Hovedparten af iværksætterne arbejder dog med integration af digitale og bæredygtige løsninger som et element i deres drift af en mere konventionel virksomhed.

II. Indsatser og initiativer der understøtter den grønne omstilling og digitalisering

Bredt sammensat klimaudvalg har afleveret anbefalinger

Odder Kommune nedsatte i starten af 2020 et Klimaudvalg sammensat af en bred kreds af interessenter i Odder Kommune, herunder fra erhvervslivet, landbruget, natur- og grønne foreninger, forsynings- og affaldsvirksomhed, unge i Odder og partier i byrådet.

Udvalgets arbejde er gennemført som en række workshops, og udvalgets forslag har været fremlagt og drøftet ved et virtuelt borgermøde i april 2021. Udvalgets arbejde har været understøttet af Rambøll Management Consulting.

Klimaudvalget har i juli 2021 afleveret en slutrapport med forslag til en strategi og konkrete mål for den grønne omstilling frem mod 2030 inden for tre hovedområder: Energiforbrug, cirkulær økonomi og natur.

Under hvert af disse områder opstiller udvalget konkrete initiativforslag med tilhørende CO₂-reduktioner.

Udvalget foreslår i alt 11 konkrete initiativer.

DK2020 Klimaplan

Med baggrund i bl.a. slutrapporten fra Klimaudvalget er Odder Kommune i øjeblikket ved at lægge sidste hånd på DK2020 Klimaplanen, som også omhandler erhvervslivets arbejde med CO₂-reduktion. Der har været samlet en fokusgruppe fra landbrugsvirksomhederne og en fokusgruppe, der repræsenterer det øvrige erhvervsliv, til sparring om indsatserne. UdviklingOdder er ligeledes involveret i arbejdet – både med konkrete projekter som nedennævnte ECSMV-projekt og med henblik på sparring, formidling og inspiration til virksomhederne.

ECSMV

Odder Kommune deltager i det regionale ECSMV-program, der tilbyder hjælp til energieffektiviseringer og grønne forretningsplaner.

Sparring om muligheder inden for grøn omstilling og digitalisering

Virksomheder og iværksættere tilbydes i det hele taget sparring om grøn omstilling og digitalisering. I den sammenhæng henvises der også til Erhvervshuset og andre parter tilbud på begge områder.

Videndeling om bæredygtige muligheder

UdviklingOdder arbejder desuden med forskellige former for deling af viden og inspiration på området, ligesom der er planer om at etablere dialogfora for virksomheder, der vil arbejde med bæredygtighed.

Etablerede virksomheder har adgang til flere tilbud i erhvervsfremmesystemet

Der er iværksættere, som fra starten arbejder bæredygtigt og derfor ikke skal igennem en omstilling. I erhvervsfremmesystemet er der generelt flere værktøjer og muligheder for at understøtte indsatsen i etablerede virksomheder.

4 Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Odder Kommune og kommunens erhvervsmæssige specialisering.

Først sammenlignes den samlede udvikling i den private jobskabelse med sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med erhvervsspecialiseringen. Først vises specialiseringen inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Derefter vises jobudviklingen og erhvervsspecialiseringen på brancheniveau.

Stigende privat beskæftigelse i Odder Kommune siden 2015

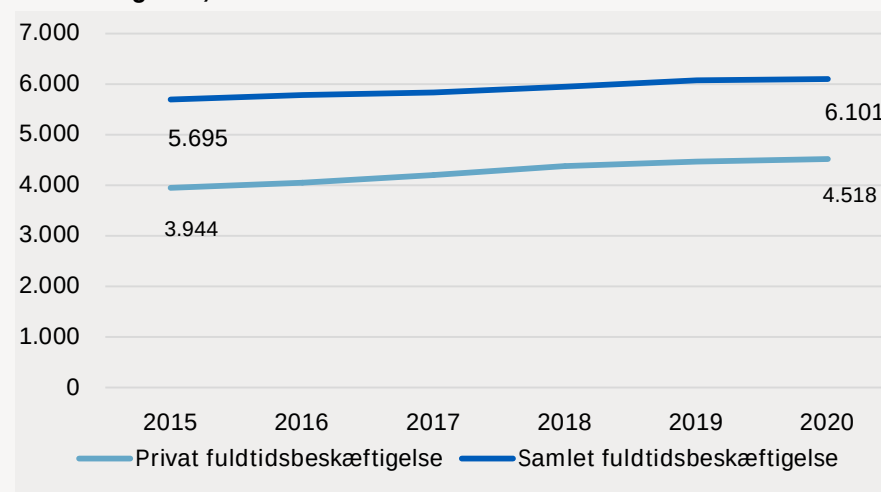
En central indikator for udviklingen i erhvervspræstationerne i en kommune er udviklingen i den samlede private jobskabelse. Figur 4.1 viser, at der i perioden 2015-20 er sket en vækst i den private beskæftigelse på ca. 570 fuldtidsjobs i Odder Kommune, hvilket har ført til en tilsvarende vækst i den samlede beskæftigelse.

Figur 4.2. viser, at væksten har været betydeligt større end i både sammenligningskommunerne, regionen som helhed og hele landet. Specielt perioden 2017 til 2020 var karakteriseret ved betydelig privat jobskabelse i Odder Kommune. Set over hele perioden har væksten i den private beskæftigelse i Odder Kommune næsten været dobbelt så stærk som i sammenligningskommunerne.

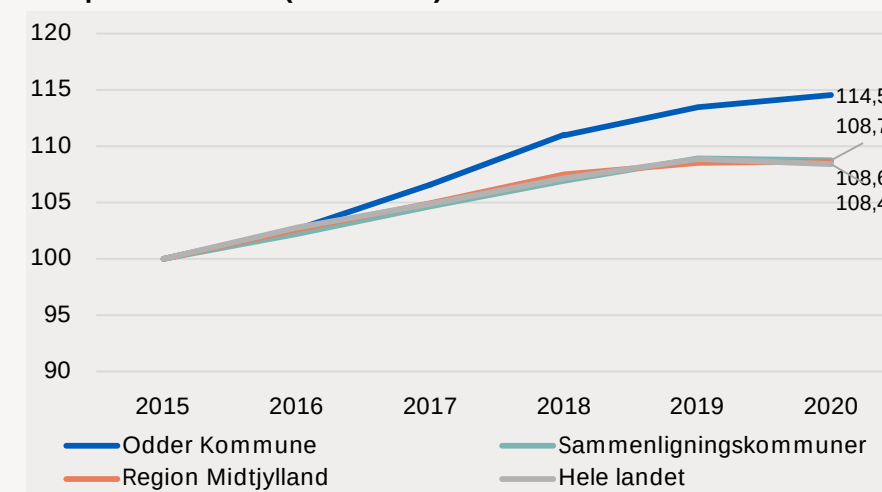
For at belyse udviklingen under coronakrisen viser Figur 4.3. den kvartalsvise udvikling i den private beskæftigelse siden første kvartal 2020.

Figuren viser, at Odder Kommune i modsætning til resten af landet oplevede en vækst i beskæftigelsen i starten af coronakrisen. I 2021 har jobskabelsen rettet sig, så Odder Kommune over hele perioden har haft en fremgang i den private beskæftigelse, der ligger lidt over både sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

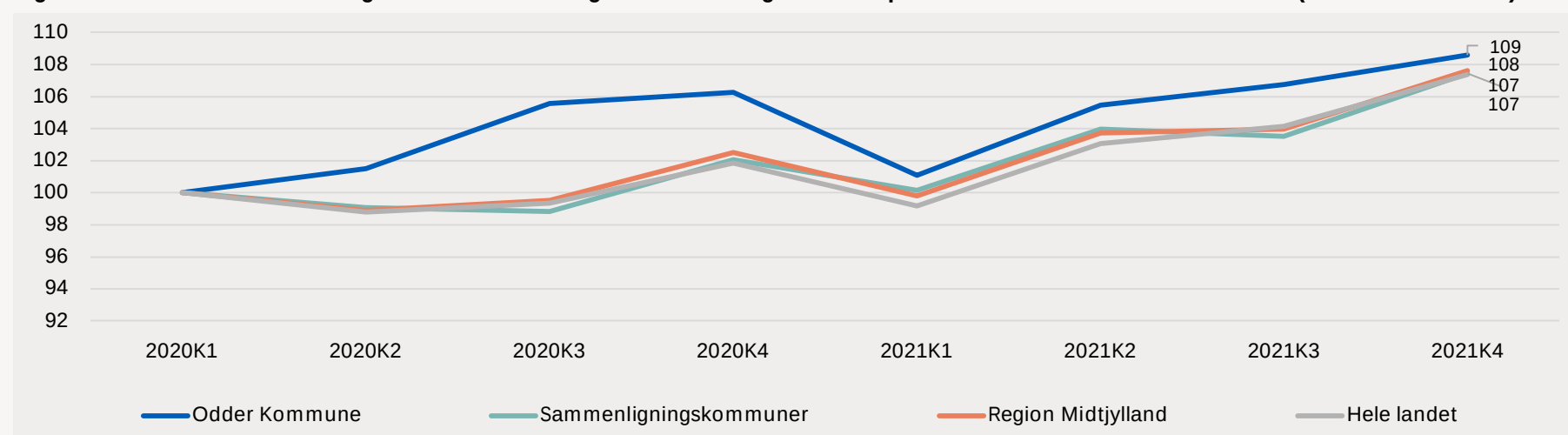
Figur 4.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse, 2015-20

Figur 4.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede i den private sektor (2015=100)

Figur 4.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor under coronakrisen (1. kvrt. 2020=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for Figur 4.1. og 4.2.) og jobindsats.dk (for Figur 4.3.).

Sammenligningskommuner omfatter: Syddjurs Kommune, Favrskov Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune. I Figur 4.3. er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrukket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

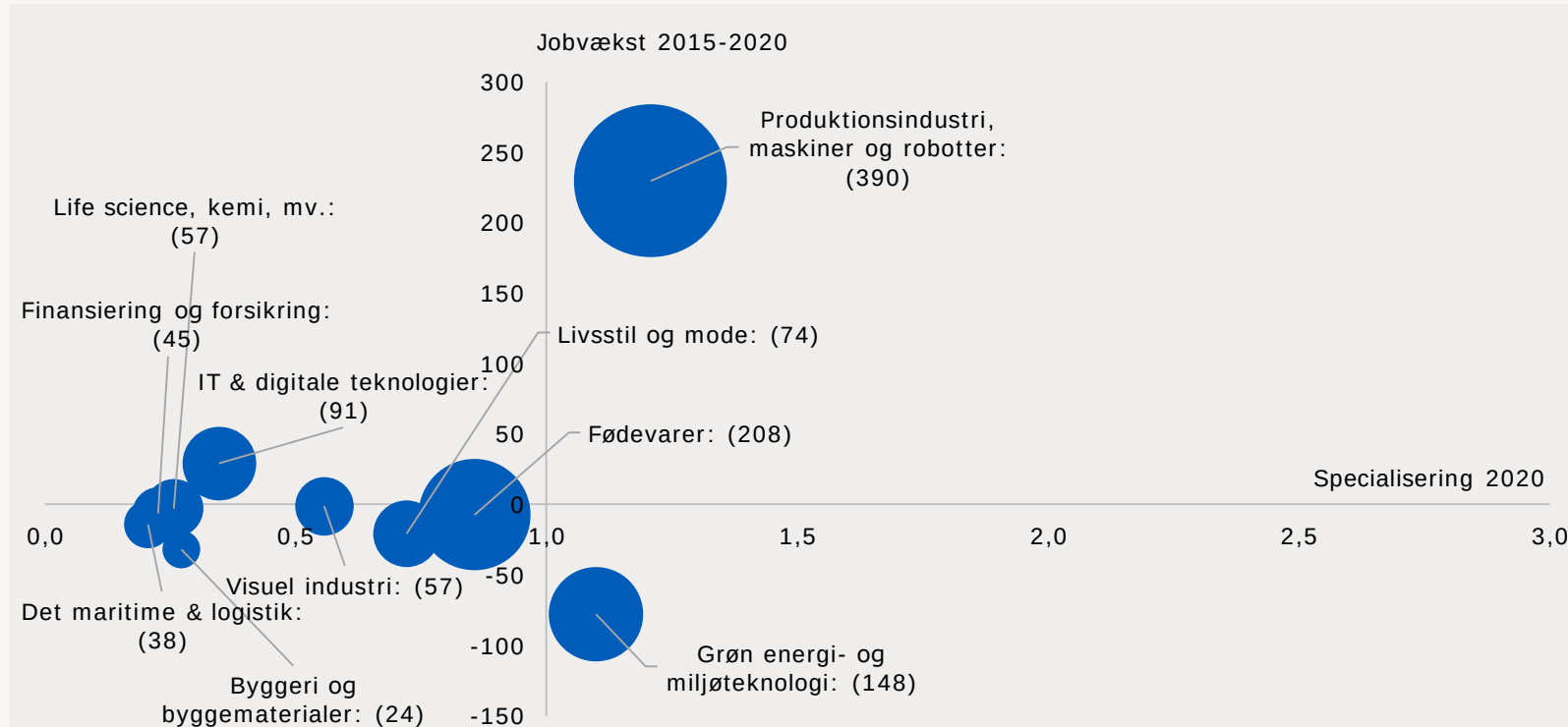
Klynger: Produktionsindustri dominerer i Odder Kommune

Figuren nedenfor giver et overblik over, hvordan Odder Kommune er specialiseret inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Figuren omfatter dermed også kun virksomheder, der ligger inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (enten fordi de har eksport eller leverer viden og ydelser til erhverv med stor eksport).

Figuren viser, at områderne produktionsindustri mv., fødevarer samt grøn energi- og miljøteknologi er de største klynger jobmæssigt (cirklernes størrelse). Den største jobvækst fra 2015 til 2020 har fundet sted inden for klyngeområdet produktionsindustri mv., der har haft en vækst på 230 fuldtidsstillinger.

Produktionsindustri mv. er ligeledes den klynge, der har den største specialiseringsgrad. Med en specialisering på 1,2 udgør produktionsindustri mv. en andel af den samlede beskæftigelse inden for internationalt konkurrerende erhverv, der er 20 pct. større end i resten af landet.

Figur 4.4. Kommunens erhvervsmæssige specialisering samt jobvækst opdelt på klyngeområder, 2015-2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
 Note: Klyngerne er baseret på statistisk arbejde, der ligger til grund for rapporten "Erhvervsmæssige styrkeområder – Kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv", som IRIS Group og CRT udarbejdede for Erhvervsstyrelsen i 2019. Nogle erhverv i figuren dækker flere nationale klynger. Fx dækker "grøn energi- og miljøteknologi" både over virksomheder, der er i målgruppen fra CLEAN og Energy Cluster. På grund af diskretioneringer er antallet af årsværk i klyngeområderne produktionsindustri mv. og byggeri og byggematerialer beregnet i 2015. Beregningen er foretaget ved at gange byggeri og byggematerialers andel af de samlede årsværk i 2014 med de samlede antal årsværk i 2015. Produktionsindustri i 2015 beregnet ved forskellen mellem de samlede årsværk og summen af de enkelte branchers årsværk. I 2020 er klyngeområderne finansiering og forsikring og byggeri og byggematerialer beregnet ved brug af samme metode, men med byggeri og byggematerialers andel af de samlede årsværk i 2019.

Figuren viser Odder Kommunes erhvervsmæssige specialisering inden for de områder, hvor der er etableret nationale klynger. Klyngernes betydning er vist gennem tre indikatorer:

- Cirklernes størrelse illustrerer størrelsen af hver klynge målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2020. Antal årsværk er angivet i parentes ud for hver cirkel.
- Placeringen langs figurens x-akse viser klyngens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at klyngens andel af Odder Kommunes private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2015-20. Det vil sige, om klyngen har haft vækst eller tilbagegang de sidste fem år.

Detailhandel og bygge og anlæg dominerer erhvervsstrukturen i Odder Kommune

Hvor figuren på forrige side gav et overblik over Odder Kommunes specialisering inden for de nationale klyngeområder, tager Tabel 4.1 afsæt i en traditionel brancheinddeling og omfatter alle private virksomheder. Den viser, at detailhandel er den største branche i Odder Kommune målt på antallet af fuldtidsjobs, og at denne branche samtidig har oplevet en mindre tilbagegang (-2 pct.). Derudover er bygge og anlæg og undervisning toneangivende brancher i Odder Kommune. Den største procentvise vækst i beskæftigelsen er sket inden for operationel service (fx rengøring, rejsebureauer, vagttjenester, mv.). Odder Kommune har en stærk specialisering inden for undervisning, da branchen har en specialiseringsgrad på 4,9.

Tabel 4.1. Antal private jobs, jobvækst 2015-20 samt erhvervsmæssige specialisering, opdelt på brancheniveau

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2015-20 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2015-20 (pct.)	Specialisering, 2020
	2015	2020			
Detailhandel	617	607	-2%	2%	1,2
Bygge og anlæg	418	548	31%	17%	1,2
Undervisning	474	491	4%	9%	4,9
Landbrug, skovbrug og fiskeri	373	357	-4%	-2%	2,2
Engroshandel	230	321	39%	5%	0,8
Øvrige	201	280	39%	6%	0,6
Rådgivning, forskning og udvikling	262	239	-9%	14%	0,8
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	181	228	26%	11%	1,0
Operationel service	113	221	95%	12%	0,8
Private velfærdsinstitutioner	127	197	55%	18%	1,8
Hoteller og restauranter	134	179	34%	9%	1,0
Metalindustri	164	177	8%	1%	1,9
Sundhedsvæsen	120	136	14%	12%	1,2
Ejendomshandel og udlejning	122	119	-3%	6%	1,0
Tekstil, træ, papir, møbelindustri mv.	108	98	-9%	2%	0,7
Kultur og fritid	65	73	12%	13%	1,0
Tele, IT og information	50	72	43%	20%	0,4
Reklame og øvrig erhvervsservice	60	65	9%	11%	0,8
Transport	59	47	-20%	7%	0,2
Finansiering og forsikring	52	41	-20%	7%	0,2
Forlag, tv og radio	16	20	23%	6%	0,3
Alle brancher	3.944	4.518	15%	8%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ. På grund af diskretioneringer er klyngeområderne andre serviceydelser, føde-, drikke- og tobaksvareindustri, olieraffinaderier mv. og råstof, energi og forsyning mv. lagt sammen til klyngeområdet øvrige. Branchen undervisning omfatter b.la. privatskoler og andre private undervisningstilbud.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

5 Iværksætteri og virksomhedsbestand

Dette afsnit fokuserer på tilgang og frafald af virksomheder i Odder Kommune. Først vises udviklingen i iværksætteriet i kommunen efterfulgt af tal for overlevelsesraten blandt de nye virksomheder samt for konkurser.

Derefter vises tilflytningen og fraflytningen af etablerede virksomheder siden 2015.

Endelig viser afsnittet den samlede udvikling i virksomhedsbestanden i Odder Kommune.

Etableringsraten i Odder Kommune er under niveauet i resten af regionen

Iværksættere spiller en vigtig rolle for innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

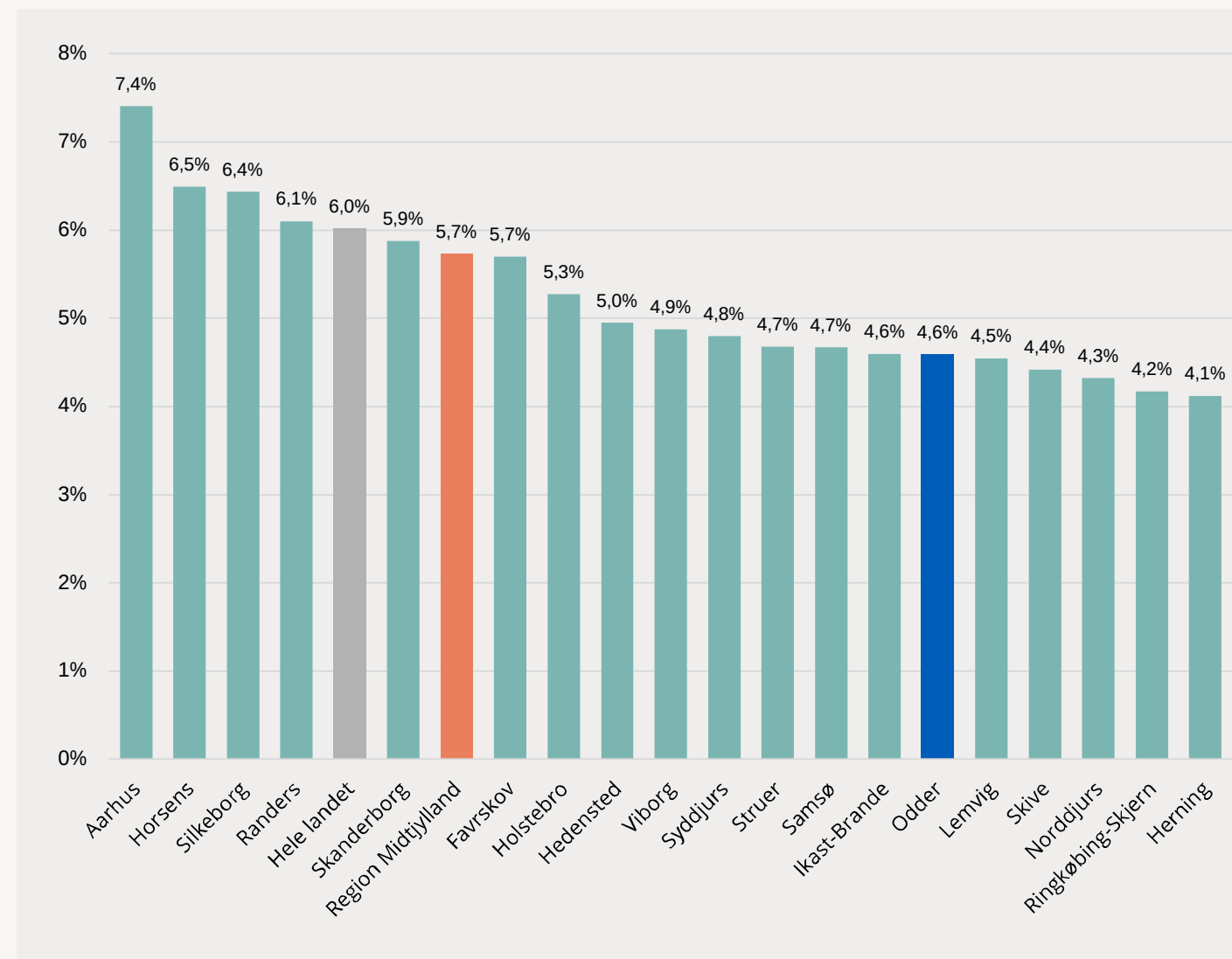
Figuren til højre viser etableringsraten (andelen af den samlede virksomhedsbestand, der er etableret i 2020) i de midtjyske kommuner i 2020 sammenholdt med landsgennemsnittet og regionsgennemsnittet.

Som det fremgår, lå etableringsraten i Odder Kommune i 2020 en del under både regions- og landsgennemsnittet.

Figuren viser også, at Aarhus Kommune havde den højeste etableringsrate på ca. 7,4 pct., mens de to vestjyske kommuner – Herning Kommune og Ringkøbing-Skjern Kommune – havde den laveste etableringsrate på lidt over 4 pct. Generelt er etableringsraterne højere i de østjyske end i de vestjyske kommuner.

Figur 5.1. Etableringsrater i de midtjyske kommuner, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand.

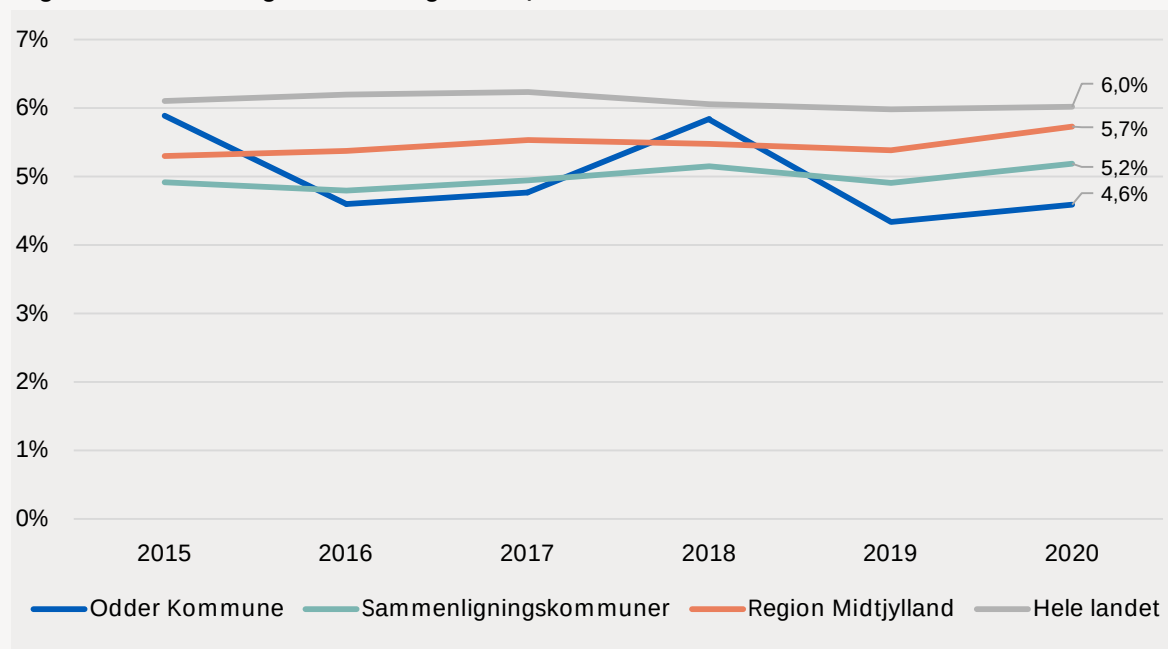
Fald i etableringsraten i Odder Kommune de seneste år

Figuren nedenfor viser udviklingen i etableringsraten i perioden 2015 til 2020 for Odder Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Som det fremgår, har der været en del udsving i etableringsraten i Odder Kommune i perioden 2015 til 2020. Siden 2018 har Odder Kommune oplevet et væsentligt fald i etableringsraten, der har bragt den under niveauet i sammenligningskommunerne og regionsgennemsnittet i 2020, jf. figuren på forrige side.

Figuren viser også, at forskellen mellem de midtjyske kommuner og resten af landet er blevet indsnævret gennem perioden.

Figur 5.2. Udvikling i etableringsraten, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Sammenligningskommuner omfatter: Syddjurs Kommune, Favrskov Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune.

Mange iværksættere inden for videnservice

For den enkelte kommune kan det endvidere være interessant at se nærmere på inden for hvilke brancher, at der etableres nye virksomheder. Tabel 5.1 viser derfor iværksættervirksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2019 til 2020.

Af tabellen fremgår det, at der i Odder Kommune er etableret flest virksomheder inden for videnbaserede servicefag. Derefter følger bygge og anlæg samt primære erhverv og detailhandel. Forskellene mellem de største brancheområder er dog beskeden.

Tabellen viser også, at fordelingen i Odder Kommune kun i begrænset omfang adskiller sig fra fordelingen blandt sammenligningskommuner og resten af regionen. Dog afslører tabellen, at finansiering, forsikring og ejendomme samt operationel service har færre iværksættere i Odder Kommune end i sammenligningskommunerne. Det omvendte gælder videnservice.

Tabel 5.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2019-20

Branche	Odder Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Videnservice	17%	13%	15%	16%
Bygge og anlæg	14%	14%	12%	13%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	12%	11%	10%	8%
Detailhandel	12%	10%	8%	8%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	11%	8%	9%	9%
Finansiering, forsikring og ejendomme	9%	13%	12%	9%
Information og kommunikation	6%	6%	7%	9%
Hoteller og restauranter	5%	4%	5%	6%
Operationel service	5%	9%	8%	9%
Engroshandel	4%	4%	4%	3%
Industri	3%	5%	5%	4%
Transport	2%	4%	4%	5%
I alt	100%	100%	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Iværksættervirksomheder med uoplyst sektor er ikke medtaget.

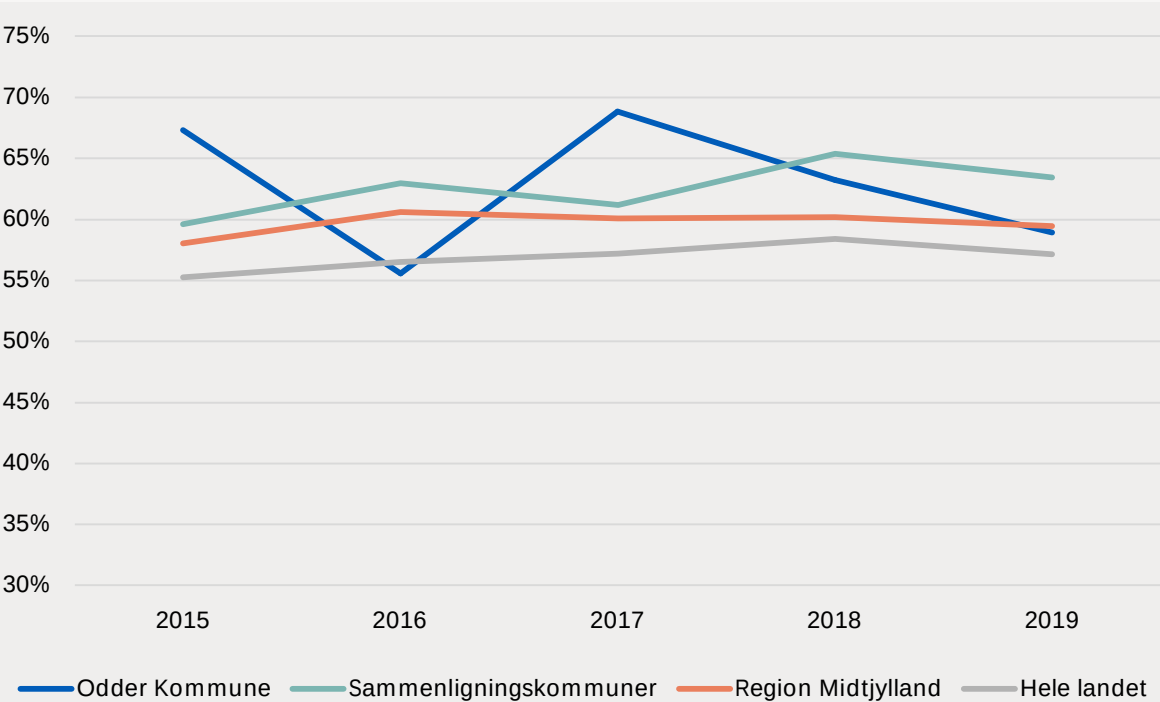
Markante udsving i overlevelsesraten

En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesraten. Det vil sige andelen af iværksættervirksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter, at de er etableret. Figurene nedenfor viser overlevelsesraterne henholdsvis tre- og fem år efter etablering for iværksættere i henholdsvis Odder Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

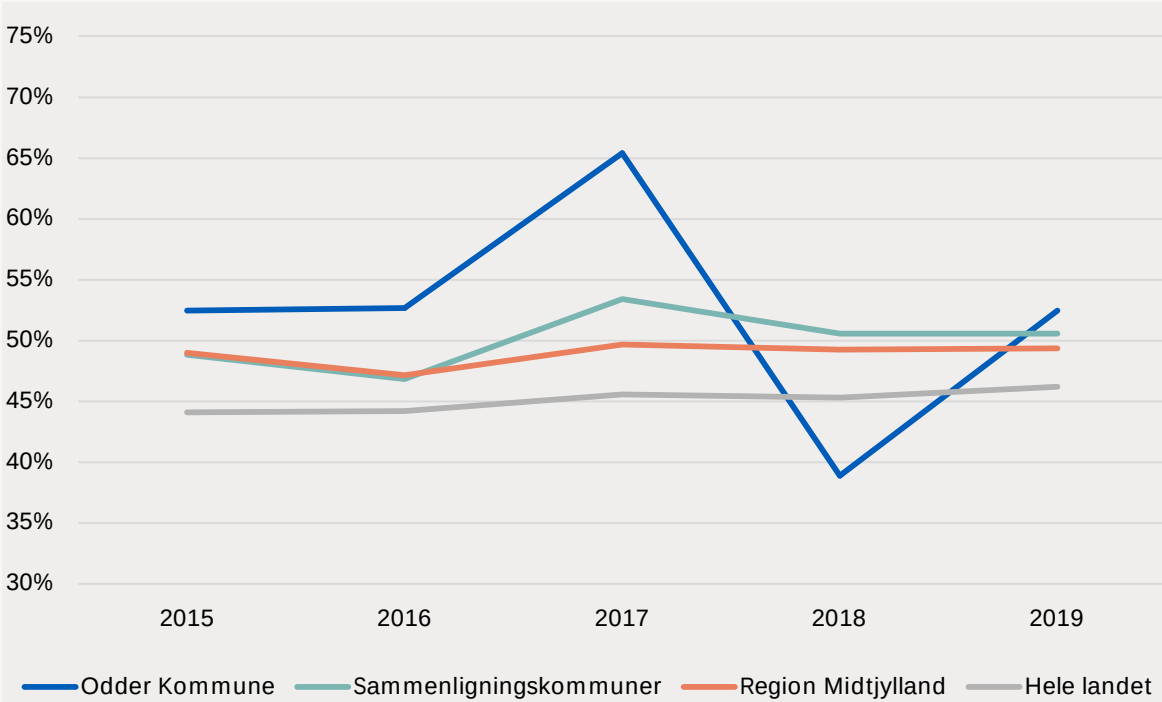
Figurene viser, at overlevelsesraterne svinger en del fra år til år i Odder Kommune. Set over hele perioden har overlevelsesraten i Odder Kommune for det meste ligget højere end landsgennemsnittet. Det gælder både den tre- og femårige overlevelsesrate. I de seneste år er den treårige overlevelsesrate faldet i Odder Kommune, så den i 2019 lå under sammenligningskommunerne og på niveau med regionsgennemsnittet.

Efter et markant fald i 2018 oplevede Odder Kommune en stigning i den femårige overlevelsesrate i 2019, så den kom over niveauet i resten af regionen og landet som helhed.

Figur 5.3 Udvikling i overlevelsesraten (tre år efter etablering), 2015-19

Figur 5.4 Udvikling i overlevelsesraten (fem år efter etablering), 2015-19

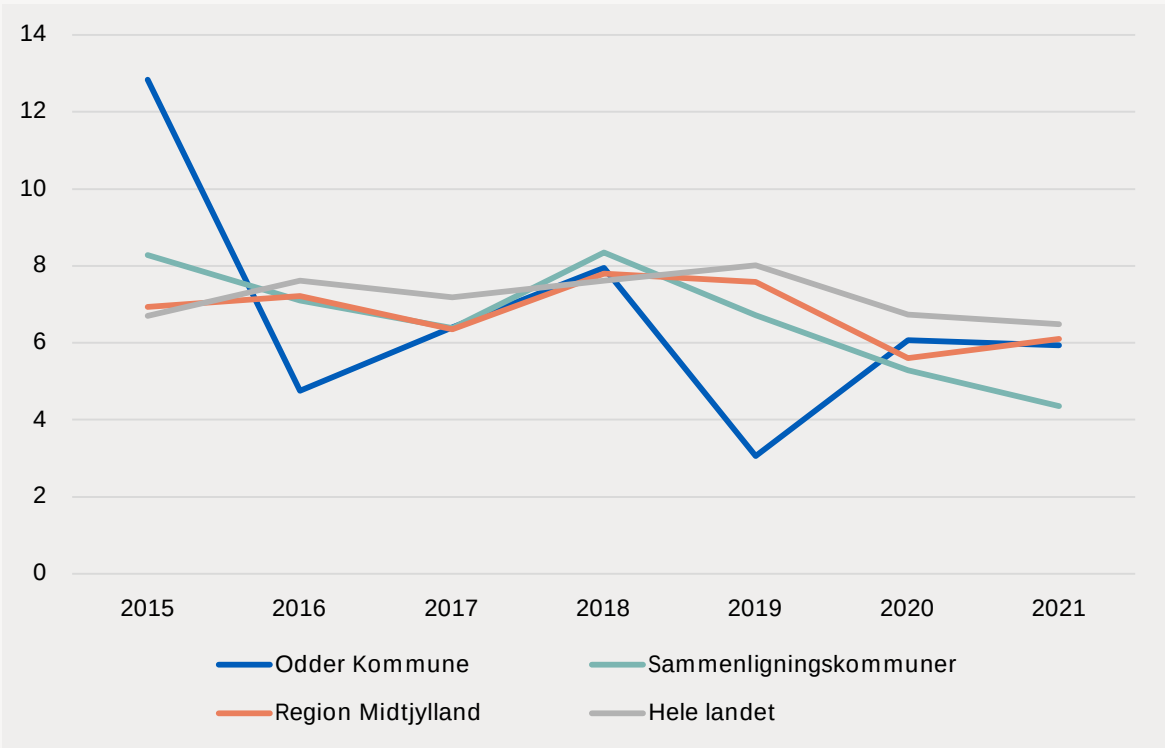
Fald i antallet af konkurser blandt virksomheder i Odder Kommune

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figuren til venstre viser, hvor mange virksomheder der blev erklæret konkurs i Odder Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder.

Det fremgår, at antallet af konkurser (pr. 1.000 virksomheder) i Odder Kommune lå højere end landsgennemsnittet i 2015. Efterfølgende er antallet faldet og ligger nu på samme niveau som resten af regionen og lavere end landet som helhed fra 2020 til 2021. Figuren viser også, at antallet af konkurser for Danmark under ét har været faldende under coronakrisen, hvilket skal ses i lyset af adgangen til hjælpepakker.

Tabellen til højre viser, hvordan konkurserne fordeler sig på hovedsektorer i Odder Kommune. Som det fremgår, er service den sektor, der har oplevet flest konkurser over årene. I 2021 er der dog også mange konkurser inden for handel, der også er et område, der har været ekstra hårdt ramt af nedlukninger under coronakrisen.

Figur 5.5. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2015-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2021 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2015 til 2020.

Tabel 5.2. Fordeling af konkurser i Odder Kommune på hovedsektorer , 2015-21

Sektor	2015	2018	2021
Service	40%	30%	38%
Handel	27%	10%	38%
Bygge og anlæg	13%	20%	0%
Transport	13%	20%	13%
Industri	7%	10%	0%
Primære erhverv	0%	10%	13%
I alt	100%	100%	100%

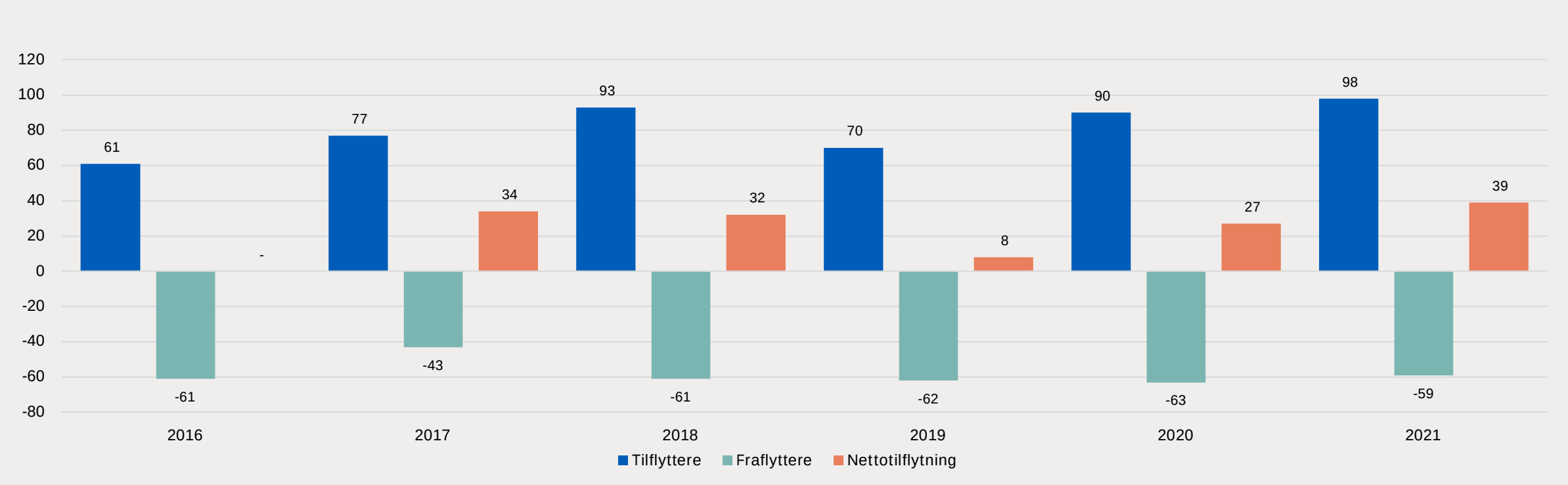
Stor nettotilflytning af virksomheder i 2021

Et andet vigtigt pejlemærke for erhvervsvilkårene er omfanget af til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 5.6 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen til Odder Kommune fra 2016 til 2021.

Generelt har Odder Kommune oplevet en positiv udvikling i antallet af tilflyttede virksomheder, hvilket er et tegn på et attraktivt erhvervmiljø. Antallet af tilflyttede virksomheder var således mere end 50 pct. højere i 2021 end i 2016.

Nettotilflytningen (tilflyttede minus fraflyttede) har været stigende de seneste år. I 2021 oplevede Odder Kommune den største nettotilflytning på 39 virksomheder, mens tallet i 2020 var 27 virksomheder. Figuren viser også, at der over hele perioden har været en nettotilflytning på 140 virksomheder.

Figur 5.6. Til – og fraflytning af virksomheder i Odder Kommune, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).
Note: Antallet af virksomheder omfatter udvalgte selskabsformer (enkeltmandsvirksomhed, PMV, I/S, A/S, ApS, mv.) og ikke fonde, foreninger, offentlige virksomheder, mv. Omfatter ikke holdingselskaber eller filialer. Denne afgrænsning adskiller sig fra forrige side. En virksomhed tælles kun med én gang, uanset om virksomheden er flyttet til eller fra kommunen flere gange i perioden.

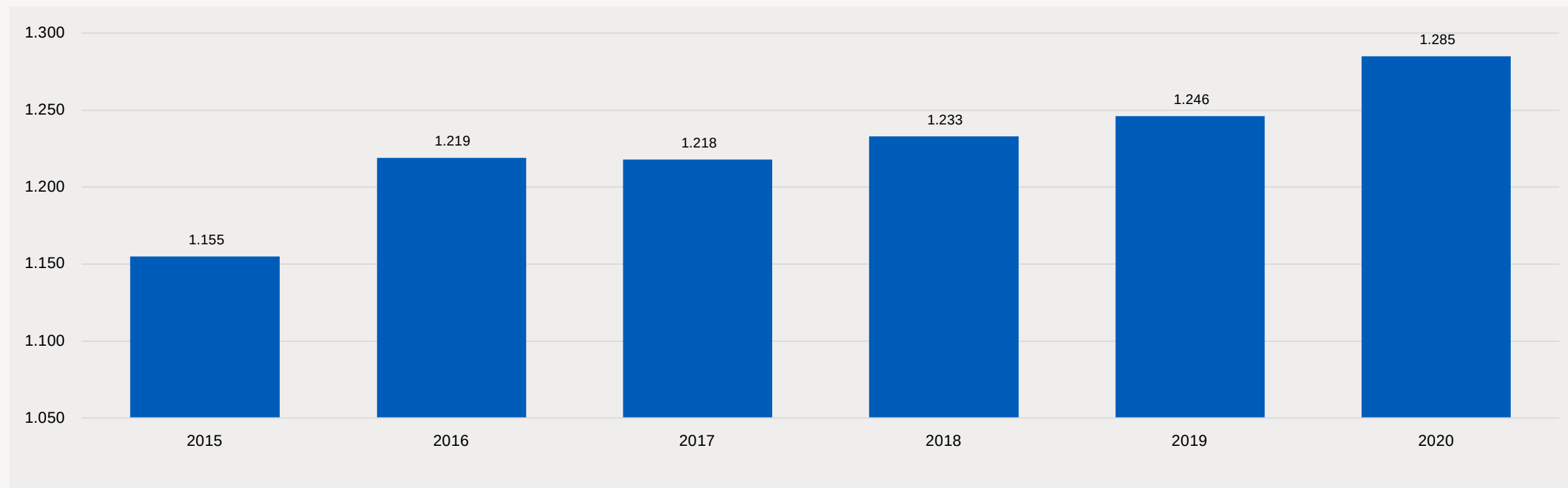
Antallet af virksomheder er steget betydeligt i Odder Kommune

Opsummerende viser figuren nedenfor udviklingen i antallet af virksomheder i Odder Kommune. Udviklingen i virksomhedsbestanden er en sammenfattende indikator, der både rummer tilgangen af iværksættere, frafaldet pga. konkurser og virksomhedslukninger samt nettoflytningen af etablerede virksomheder.

Figuren viser, at antallet af virksomheder i Odder Kommune er steget betydeligt med 130 virksomheder over den femårige periode. Det svarer til en stigning på 11 procent.

Væksten var størst fra 2015 til 2016, hvor Odder Kommune oplevede en nettofremskud på 64 reelle virksomheder. Også i perioden 2019- 2020 steg antallet af virksomheder betydeligt, hvilket bl.a. skal ses i lyset af den stigende etableringsrate og nettotilflytning. Generelt er det et markant resultat, at Odder Kommune har oplevet en betydelig vækst i bestanden af virksomheder, mens coronakrisen var på sit højeste.

Figur 5.7. Udvikling i antal reelle virksomheder i Odder Kommune, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Reelle virksomheder er afgrænset til virksomheder i den private sektor, der i det pågældende år har en økonomisk aktivitet (afhængig af branche), som svarer til mindst et halvt årsværk.

Knap to pct. af alle midtjyske virksomheder ligger i Odder Kommune

Til sidst giver nedenstående tabel et overblik over, hvordan den samlede virksomhedsbestand, gruppen af iværksættere og gazeller i Odder Kommune fordeler sig på hovedsektorer.

Det fremgår, at fordelingen af iværksættere nogenlunde modsvarer fordelingen af reelle virksomheder, idet der dog er relativt få iværksættere inden for primære erhverv og industri i forhold til disse erhvervs størrelse (målt på antallet af virksomheder i Odder Kommune). Der er relativt få virksomheder, der lever op til gazellekriterierne, men som det fremgår, findes gazellerne i Odder Kommune primært inden for bygge og anlæg, service og primære erhverv.

Nederst i figuren ses, hvor stor en andel Odder Kommune huser af de tre virksomhedstyper i hele regionen. Andelen af iværksættere er en anelse lavere end andelen af den samlede virksomhedsbestand, hvilket ikke er overraskende, jf. analysen af etableringsraten. Andelen af gazeller er ligeledes lidt lavere, men skal ses i lyset af, at der generelt er få virksomheder i hele regionen, der lever op til definitionen, hvorfor tallet er meget følsomt over for udviklingen i enkeltvirksomheder.

Tabel 5.3. Virksomheder, iværksættere og gazeller i Odder Kommune fordelt på sektorer, 2020

Sektor	Reelle virksomheder	Iværksættere	Gazeller
Bygge og anlæg	148	9	2
Handel	293	14	1
Primære erhverv	156	5	2
Service	585	28	2
Transport	31	2	0
Industri	72	1	1
I alt	1.285	59	8
Andel af Region Midtjylland	1,8 %	1,4 %	1,5 %

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og Børsens Gazelleliste 2021.

For at en virksomhed kan betegnes som en gazellevirksomhed skal den opfylde en række krav:

- Virksomheden skal minimum have en omsætning på 1 mio. kr. eller komme ud med et bruttoresultat på 0,5 mio. kr. det første år, der måles fra.
- Virksomheden skal være et ApS eller A/S. Dog kan pengeinstitutter også deltage uanset virksomhedsform.
- Virksomheden skal minimum have offentliggjort fire regnskaber og have oplevet vækst i omsætning (bruttoresultat) i hvert eneste af de fire regnskabsår.
- Den samlede sum af det primære resultat i virksomheden skal være i plus, men må godt være negativt ét år.
- Virksomheden skal som minimum have fordoblet sin omsætning gennem de fire sidste regnskabsår.

Kilde: Børsen

ODDER

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6

Vækstvirksomheder og eksport

Dette afsnit går i dybden med, hvordan Odder Kommunes virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på brancher.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

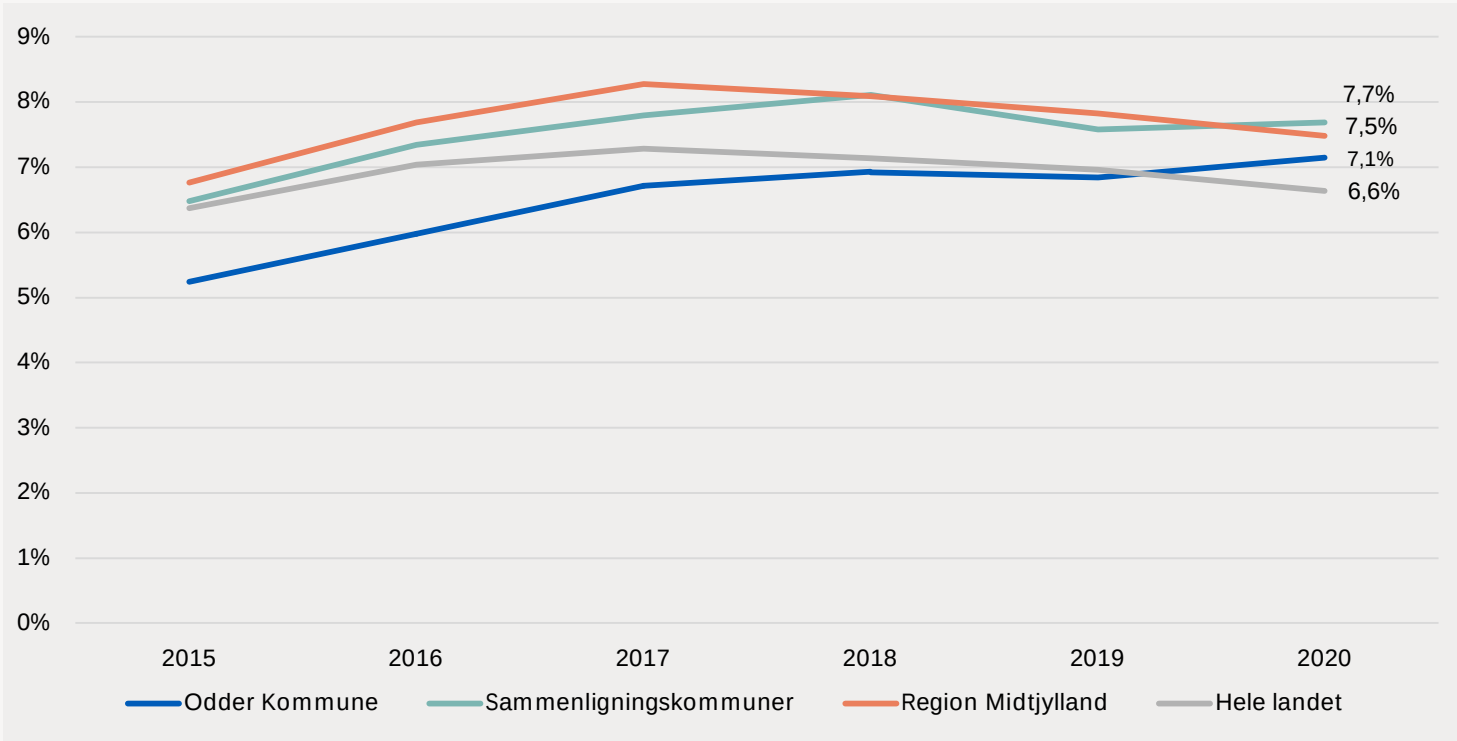
Stigende andel vækstvirksomheder i Odder kommune

Figur 6.1 viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2015 til 2020. I forhold til gazellebegrebet (afsnit 5) er der her et lidt mindre krav til den samlede vækst i virksomheden samtidig med, at der kun ses på en treårig periode (se noten). Omvendt fokuserer opgørelsen af vækstvirksomheder kun på de erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

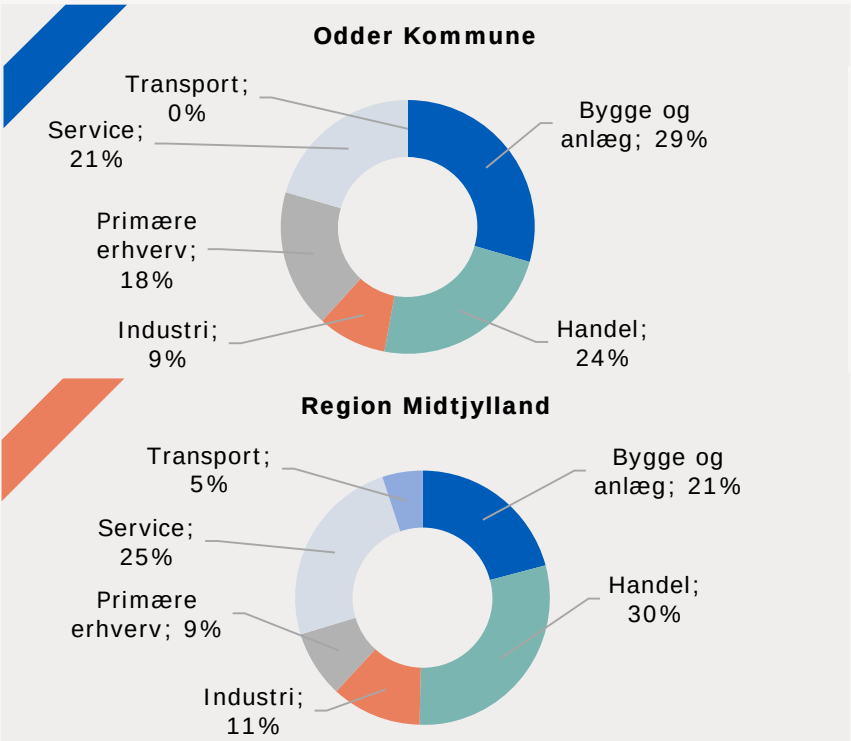
Det fremgår, at Odder Kommune over hele perioden har dannet ramme om en lavere andel af vækstvirksomheder end sammenligningskommunerne og regionen som helhed. Andelen er dog vokset siden 2015, så Odder Kommune har nærmet sig sammenligningskommunerne og regionen over hele perioden.

Figuren til højre viser, at Odder Kommune har flere vækstvirksomheder inden for bygge og anlæg og færre inden for service holdt op mod Region Midtjylland.

Figur 6.1. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2015-20

Figur 6.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2020

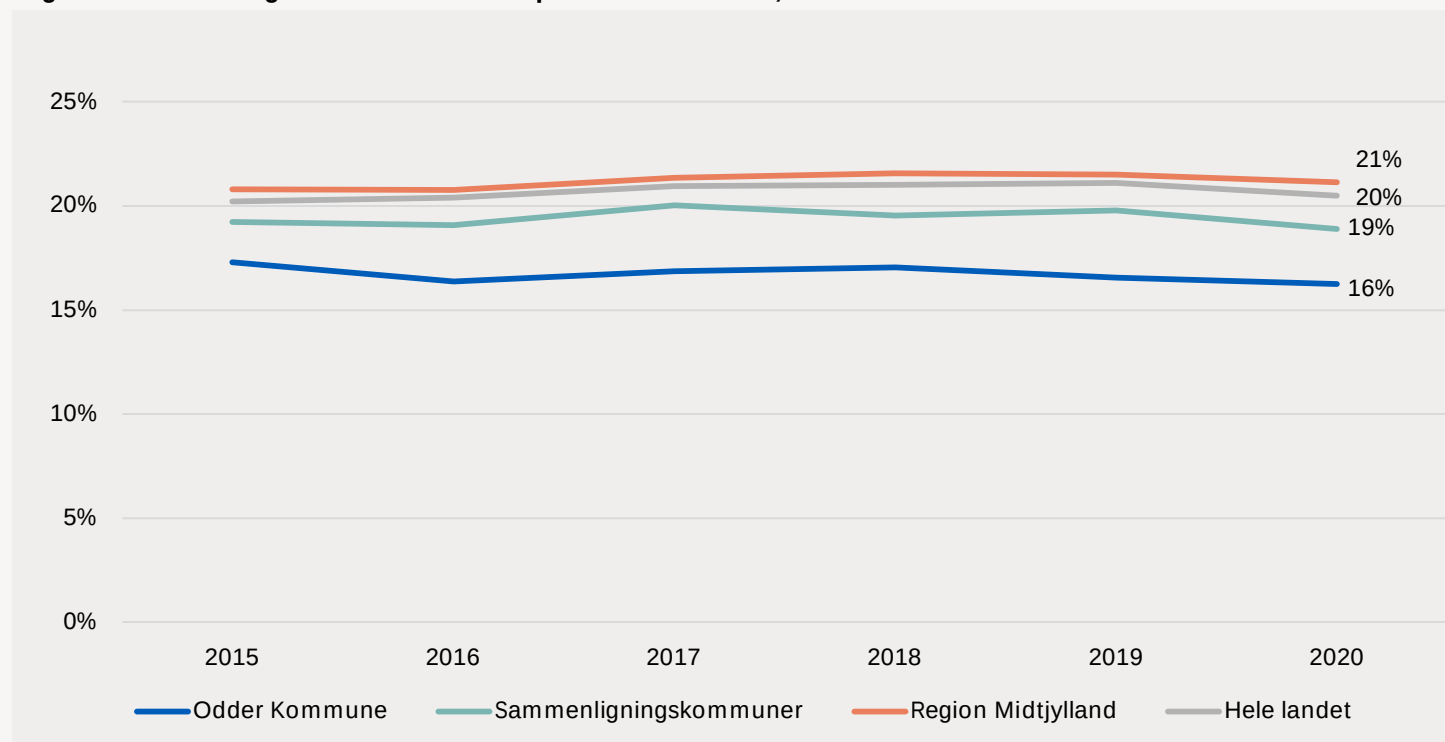
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv. Sammenligningskommuner omfatter: Syddjurs Kommune, Favrskov Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune & Hedensted Kommune.

Andelen af eksportvirksomheder er mindre end i sammenligningskommunerne

Virksomheder, der eksporterer varer og tjenester, er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse. Figur 6.3 viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2015 til 2020. Holdt op mod sammenligningskommunerne, hele Region Midtjylland og hele landet har Odder Kommune en lavere andel eksportvirksomheder. I 2020 var 16 pct. af virksomhederne i Odder Kommune eksportvirksomheder mod 21 pct. på regionsplan.

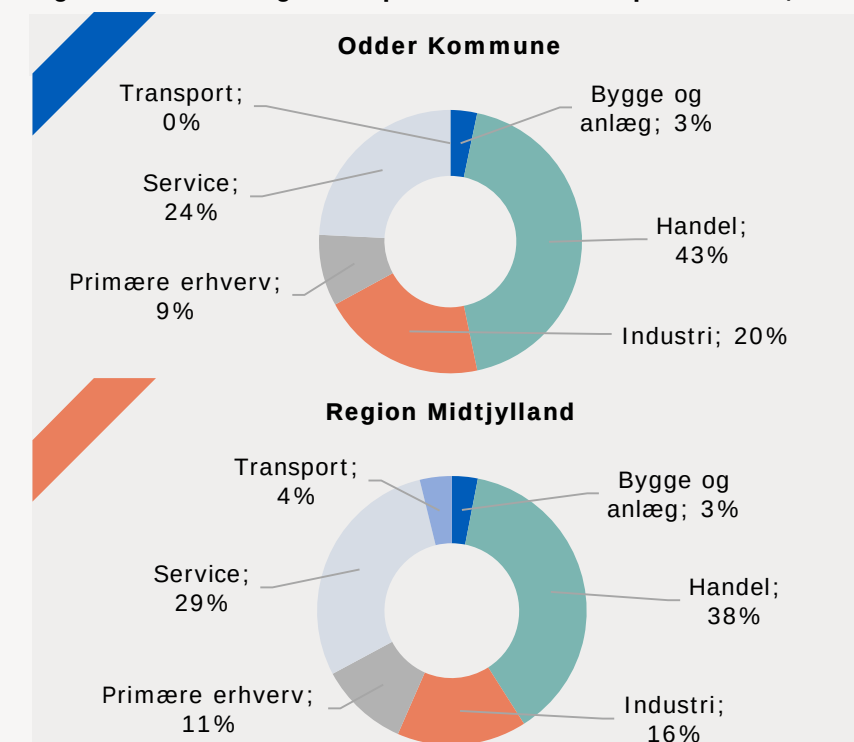
En forholdsvis stor andel af Odder Kommunes eksportvirksomheder kommer fra handelssektoren, jf. figuren til højre. I alt kommer 67 pct. af Odder Kommunes eksportvirksomheder fra handels- og servicesektorerne. Generelt er der dog kun mindre forskelle i fordelingen af eksportvirksomheder mellem Odder Kommune og Region Midtjylland som helhed. Odder Kommune har dog lidt flere eksportvirksomheder inden for industrien og lidt færre inden for service og transport.

Figur 6.3. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Figur 6.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2020

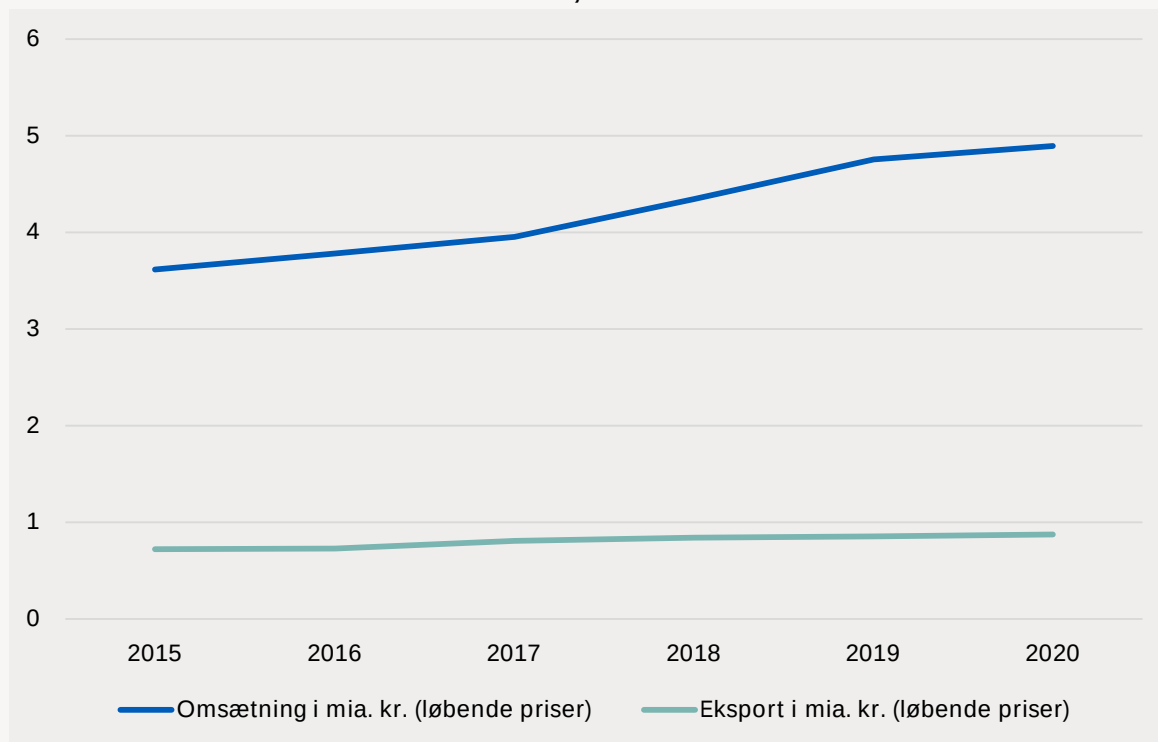
Lav eksportandel blandt de eksporterende virksomheder i Odder Kommune

Mens analysen på forrige side gav et billede af hvor mange virksomheder, der eksporterer, giver figurerne nedenfor et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser Figur 6.5 også udviklingen i den samlede omsætning blandt private virksomheder med eksport.

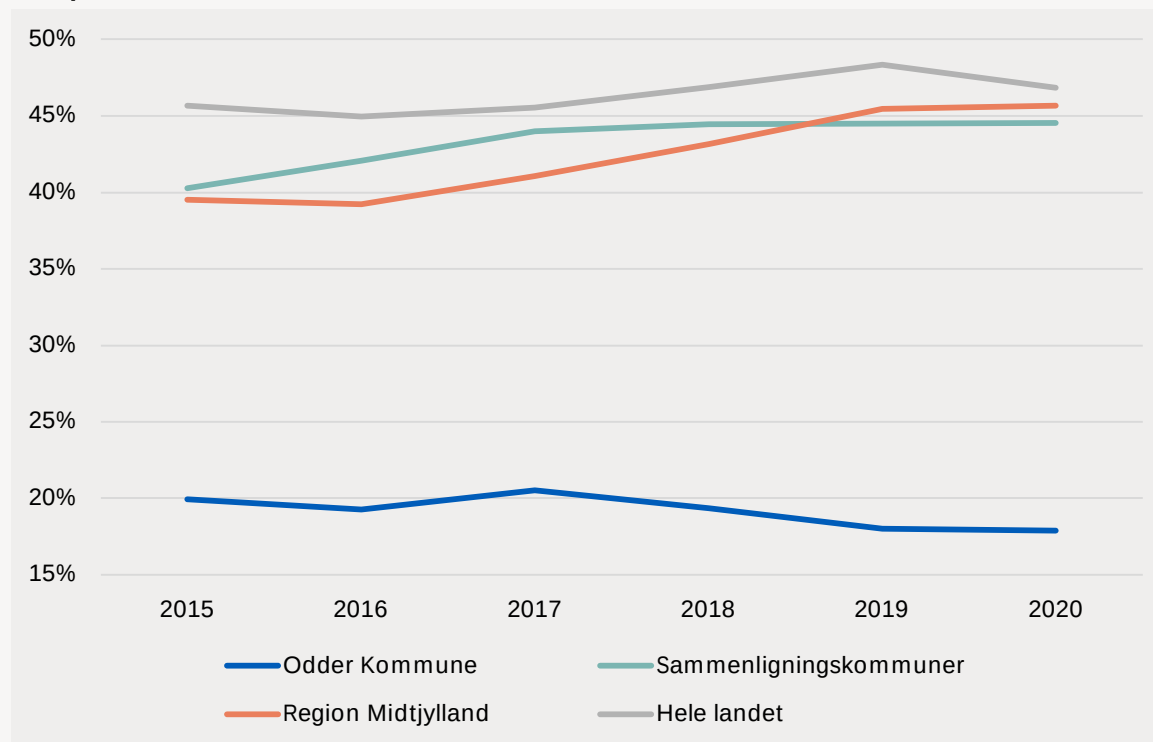
Figuren viser, at den samlede eksportværdi i Odder Kommune er steget lidt siden 2015. I samme periode er den samlede omsætning i kommunens eksporterende virksomheder vokset med omkring en fjerdedel, så den i 2020 udgjorde næsten 5 mia. kr.

Herudover viser Figur 6.6, at der i Odder Kommune er sket et fald i eksportens andel af den samlede omsætning – fra ca. 20 pct. til ca. 18 pct. Omvendt er andelen vokset i både sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet. Derudover viser figuren, at eksporten fylder langt mindre ift. den samlede omsætning i Odder Kommune holdt op mod resten af regionen og hele landet.

Figur 6.5. Udviklingen i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Odder Kommune i mia. kr., 2015-20

Figur 6.6. Udviklingen i eksportens andel af den samlede omsætning for eksporterende virksomheder, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Note: Eksporten er opgjøret som virksomhedernes samlede salg fratrasket indenlandsk salg.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

7 Profilanalyse – highlights

Dette afsnit indeholder nøglefigurer om den lokale og specialiserede vejledning af iværksættere og virksomheder i Region Midtjylland, herunder forskelle på tværs af kommuner i andelen af vejledte.

Afsnittet viser også, hvor stor en andel af de vejledte, der ligger inden for vækstlaget i kommunerne.

For en mere detaljeret analyse af de vejledtes profil, herunder årsværk, omsætning og eksport, henvises til Profilanalyse 2022.

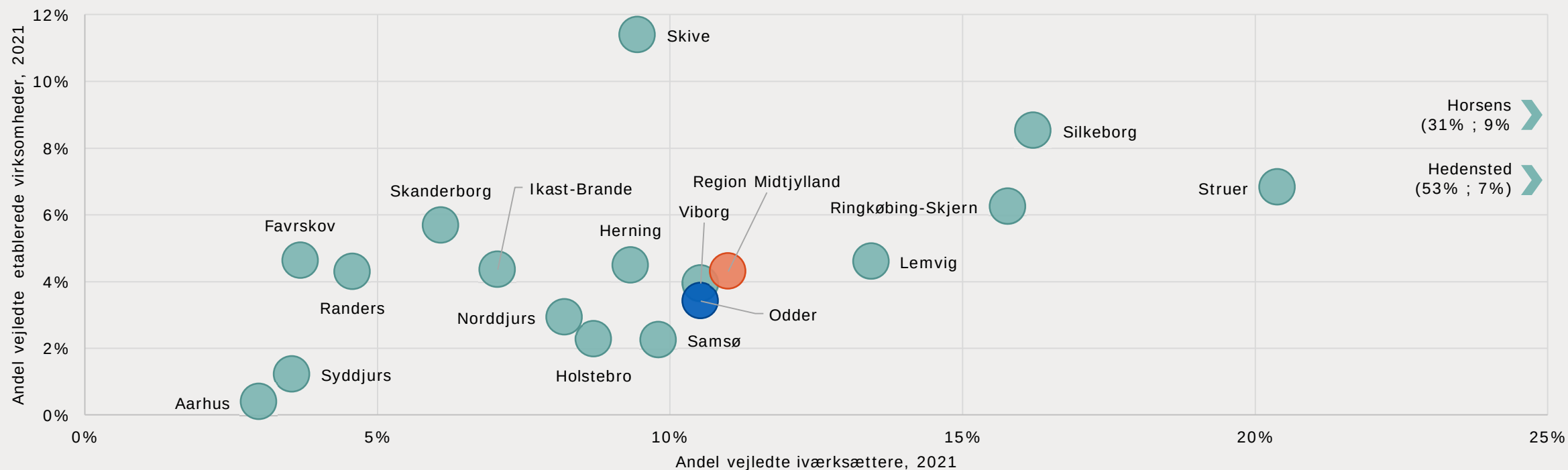
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – lokal erhvervsservice

Figuren nedenfor giver et overblik over hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt i iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsservice. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af vejledte iværksættere fra Odder Kommune ligger en lidt under regionsgennemsnittet. Det samme gør sig gældende for andelen af vejledte etablerede virksomheder i Odder Kommune i 2021. Forskellene til Region Midtjylland som helhed er dog små.

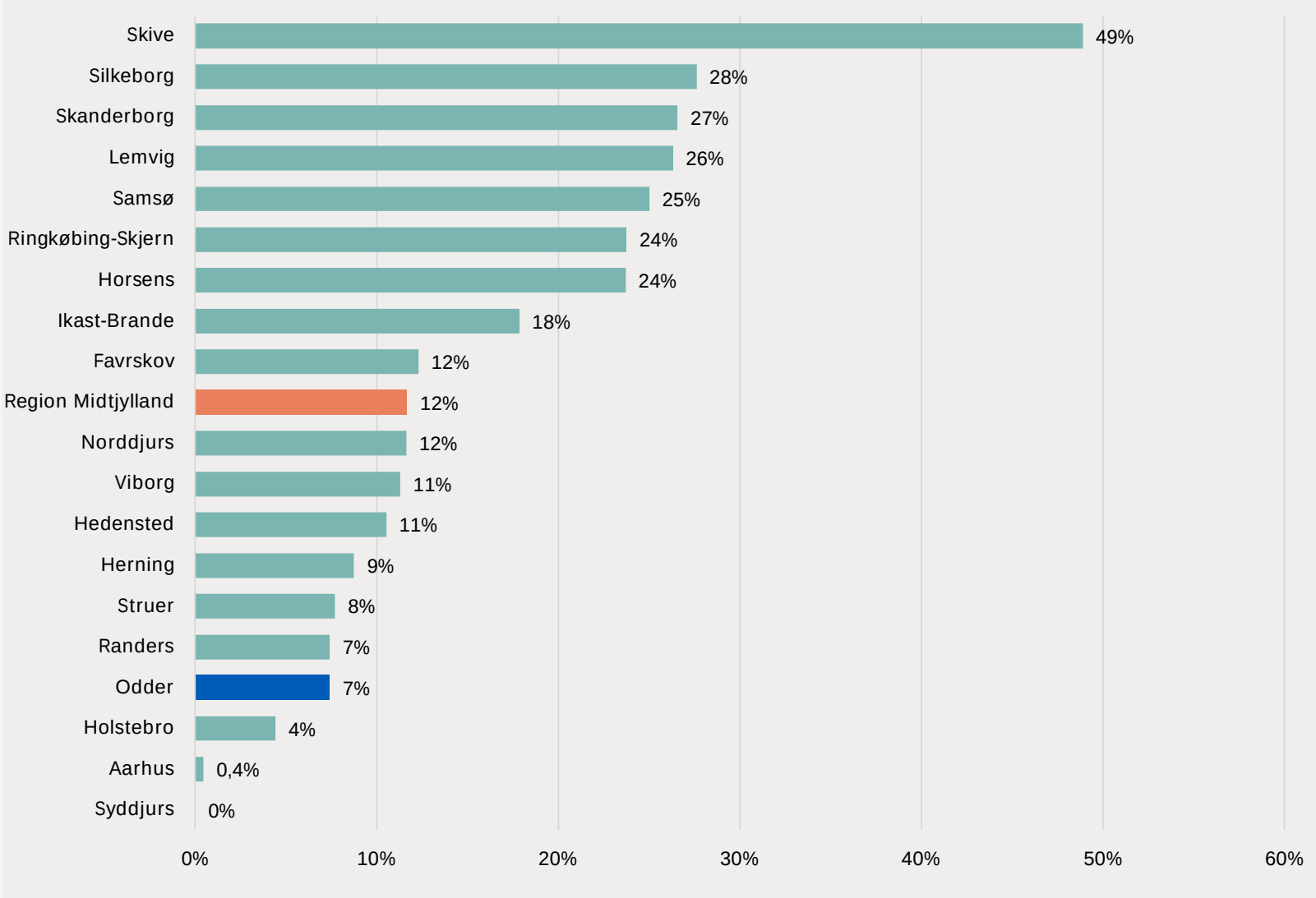
Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Deltagelse i netværk, arrangementer mv. er ikke omfattet af figuren.

Figur 7.1 Andel, der har modtaget lokal vejledning i 2021, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – lokal erhvervsservice

Figur 7.2 Andelen af vejlede virksomheder i vækstlaget i den lokale erhvervsservice, 2021

Figuren til venstre viser hvor stor en andel af virksomhederne fra vækstlaget (se definition nederst på siden), der har modtaget lokal vejledning i hver af de midtjyske kommuner.

Det fremgår, at syv procent af virksomhederne i vækstlaget i Odder Kommune har modtaget lokal vejledning i 2021. Dette er en del under regions gennemsnittet.

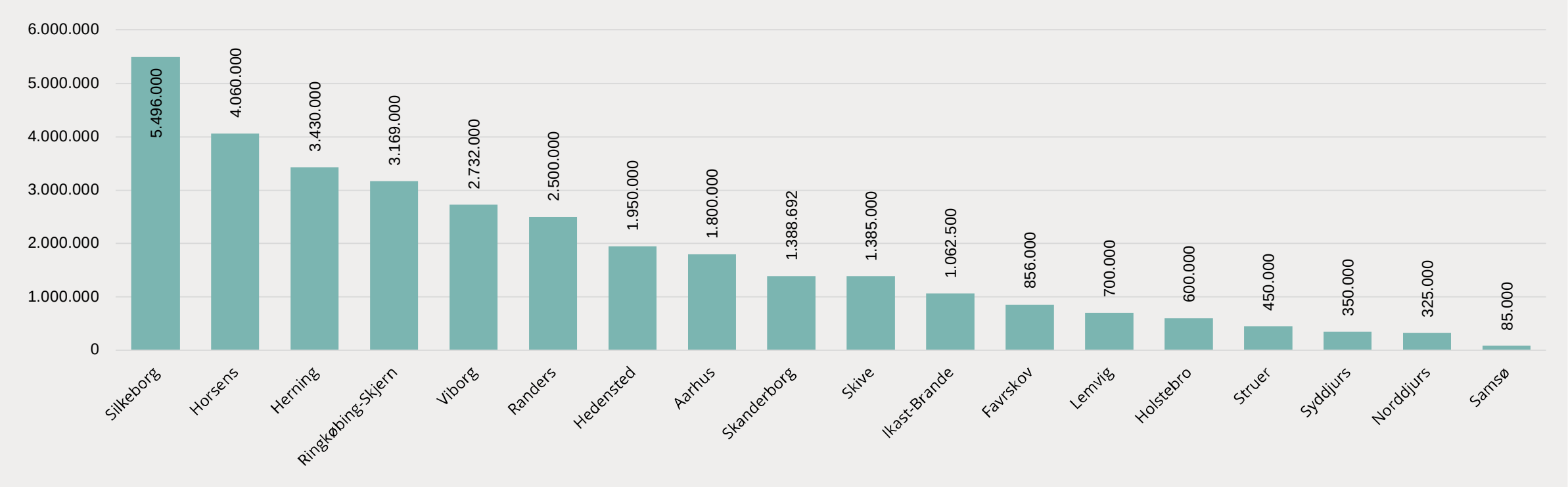
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.
Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2018 til 2020 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2021

Figuren nedenfor viser størrelsen af bevillingen til den lokale erhvervsserviceoperatør, der i nogle kommuner er Erhvervshus Midtjylland og i andre kommuner et lokalt erhvervsråd. Operatøren kan også være en enhed i forvaltningen.

Beløbene er oplyst af de enkelte kommuner og dækker i nogle kommuner primært over udgifter til vejledning af førstartere, iværksættere og virksomheder, mens de i andre kommuner også dækker over udgifter til bredere erhvervsfremmeprojekter. Beløbene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Figur 7.3. Kommunal bevilling (kr.) til operatør af lokal erhvervsservice, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra lokal erhvervsservice.
Note: Der er ikke oplysninger om Odder Kommune.

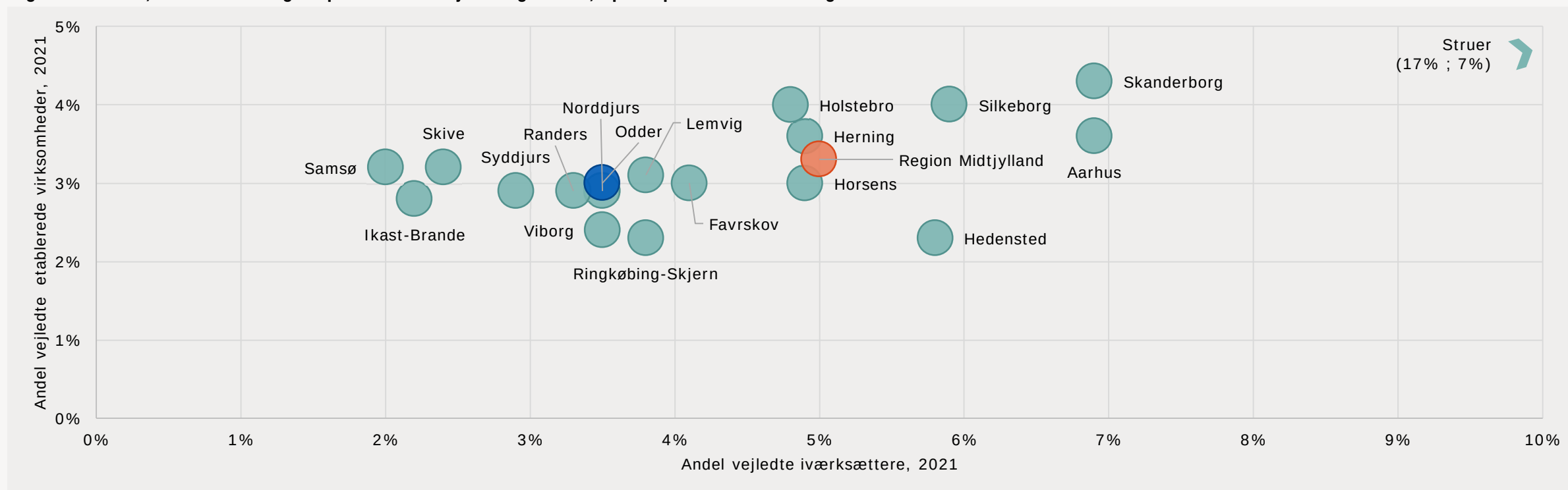
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – specialiseret erhvervsservice

Figuren nedenfor giver et overblik over hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt i iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af vejledte iværksættere og etablerede virksomheder i Odder Kommune på dette område er henholdsvis 3,5 pct. og 3 pct. Specielt for iværksætterne er denne andel under regionsgenomsnittet.

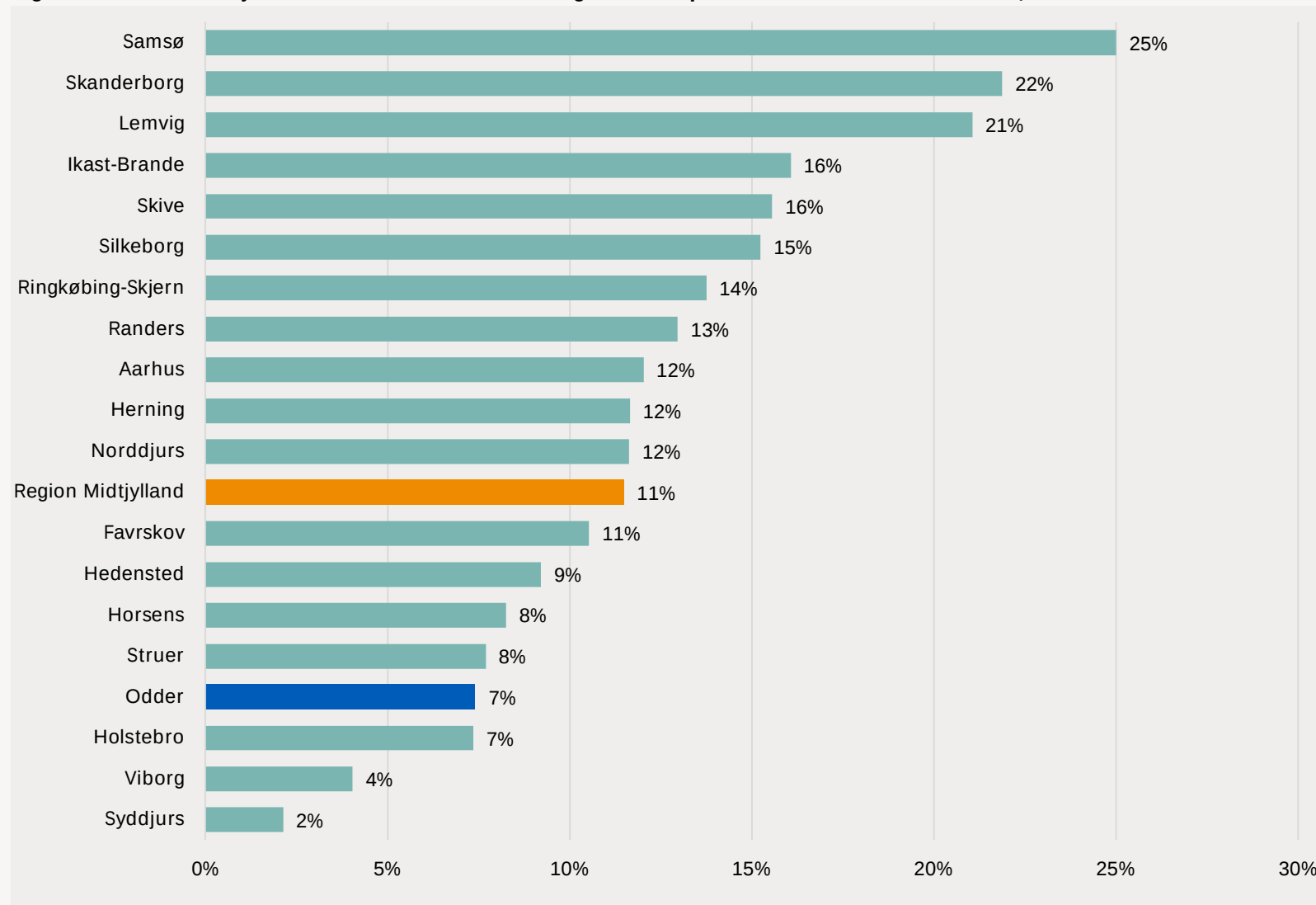
Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Virksomheder, der alene har deltaget i arrangementer og kollektive forløb, er ikke omfattet af figuren.

Figur 7.4 Andel, der har modtaget specialiseret vejledning i 2021, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – specialiseret vejledning

Figur 7.5 Andel af vejlede virksomheder i vækstlaget i den specialiserede erhvervsservice, 2021

Figuren til venstre viser hvor mange virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland.

I Odder Kommune blev der i 2021 ydet specialiseret vejledning til syv pct. af vækstlaget. Denne andel er noget lavere end gennemsnittet for alle midtjyske kommuner.

Generelt er der stor spredning i andelen af vejlede virksomheder inden for vækstlaget.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2018 til 2020 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland, maj 2022.
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group.
Data- / talmateriale leveret af IRIS Group.